...НУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! 48-дахи жэлээ гарана

...УРЯАД ҮНЭН

№ 82 (13398)
1971 оной апрелиин 7, среда
Сэн 2 мүнгэн

...й Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...етскэ Союзай Коммунис партиин XXIV съезд тухай
...НФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

...ин 5-да Москвада, Кремльдэхи ...й ордон соо Советскэ Союзай ... партиин ээлжээтэ XXIV съезд ...о үргэлжэлүүлбэ.

...эй Центральна Комитедэй тоо... ...идхэлые, КПСС-эй Центральна ... комиссиин тоосоото элидхэлые ...эн хэлсэбэ.

...эй Татарай обкомой нэгэдэхи сек... А. ТАБЕЕВ, КПСС-эй Волгоград... ...й нэгэдэхи секретарь Л. С. КУ...О, Украинын Компартиин Донец... ...й нэгэдэхи секретарь В. И. ДЕГ... ...ран зохёолшо, «Литературна га...вина редактор А. Б. ЧАКОВСКИЙ ...заседани дээрэ үгэ хэлэбэд.

...саанахи коммунис партинуудай ...эд: Германиин Коммунис партиин ...ьна Комитедэй нэгэдэхи секретарь ...кс РЕЙМАН, Колумбиин Комму...тиин Центральна Комитедэй Гене...секретарь нүхэр Хильберто ВИЕЙ...алууд болон айлшадаар халуунаар ... съезддэ баяраа хүргэбэ.

...С-эй Центральна Комитедэй ба ...й Центральна шалгалтын комис...юото элидхэлнүүд тушаа КПСС-эй ...ко крайкомой нэгэдэхи секретарь ...ОМАКИН, СССР-эй Хүдөө ажахын ... В. В. МАЦКЕВИЧ тэрэнэй һүү...хэлэбэд.

...саанахи коммунис ба националь...ратическа партинуудай түлөөлэг...икобританиин Коммунис партиин ...ьна секретарь нүхэр Джон ГОЛ...есуэлын Коммунис партиин Гене...секретарь нүхэр Хесус ФАРИА, Ир...Коммунис партиин Национальна ...ь нүхэр Майкл О, РИОРДАН, Ка...Коммунис партиин Генеральна сек...нүхэр Уильям КАШТАН, Ажалай ... партиин Центральна Комитедэй ...секретарь нүхэр Эрнест НДАЛЛА ...уд болон айлшадаар халуунаар уг...съезддэ баяраа хүргэбэ.

* * *

...ин заседани дээрэ КПСС-эй Цент...Комитедэй тоосоото элидхэл, КПСС-...ральна шалгалтын комиссиин тоо...идхэл тушаа Казахстанай Компартиин Комсомольско райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Н. А. ПОНОМАРЕВ (Кустанайн областиин парторганизаци) үгэ хэлэбэ.

Португалиин Коммунис партиин Генеральна секретарь нүхэр Алваро КУНЬЯЛ делегадууд болон айлшадаар халуунаар угтагдан, съезддэ баяраа хүргэбэ.

Удаань, КПСС-эй Кемеровскэ обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр А. Ф. ЕШТОКИН КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэл тушаа үгэ хэлэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр Сириин Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь нүхэр Халед БАГДАШ делегадууд болон айлшадаар халуунаар угтагдан, съезддэ баяраа хүргэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр КПСС-эй Башкирай обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр М. З. ШАКИРОВ КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэл тушаа үгэ хэлэбэ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэл тушаа үгэ хэлэлгые болюулха тухай тогтоол съезд гаргана.

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВ съездын делегадууд болон айлшадаар халуунаар угтагдан, түгэсхэлэй үгэ хэлэбэ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл тушаа нэгэн һаналтай тогтоол съезд гаргаба. КПСС-эй Центральна Комитедэй политическэ хараа шугамые, бодото ажал хүдэлмэриие тэрэ тогтоол соогоо съезд хүсэд дүүрэнээр һайшааба. КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл соохи дурадхалнууд ба тобшололнуудые съезд һайшааба.

КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл тушаа КПСС-эй XXIV съездын гаргаха резолюциин проект бэлэдхэхэ комиссие съезд һунгаба.

КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэлые съезд нэгэн һаналтайгаар баталба.

* * *

Апрелиин 5-да Москва городой партийна организацинуудта ошожо, КПСС-эй XXIV съезддэ баяр хүргэн, коммунис ба национально-демократическа партинуудай иимэ түлөөлэгшэд үгэ хэлэһэн байнад: Коста-Рикын Арадай авангард гэжэ партиин Центральна Комитедэй политкомиссиин гэшүүн ба секретарь Эдуардо МОРА, Реюньоной Коммунис партиин Генеральна секретарь Поль ВЕРЖЕС, Швейцариин ажалай партиин Центральна Комитедэй хүтэлбэрилхы комитедэй гэшүүн ба Центральна Комитедэй секретарь Жан ВЕНСАН, Урда Африкын Африканска национальна конгрессэй президентын уялга дүүргэгшэ Оливер ТАМБО, Баруун Берлинэй социалис нэгэдэмэл партиин түрүүлэгшэ Герхард ДАНЕЛИУС, Анголые сүлөөлхын түлөө арадай хүдэлөөнэй партиин түрүүлэгшэ Агостиньо НЕТО, Доминиканска Коммунис партиин Генеральна секретарь Нарсисо ИСА КОНДЕ, Панамын Арадай партиин генеральна секретарь Рубен Дарио СОУСА, Зүүн Пакистанай Коммунис партиин делегациие толгойлогшо, Гваделупска Коммунис партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь Ги ДАНЕНТ, Мозамбигые сүлөөлгын фронт гэжэ партиин түрүүлэгшын уялга дүүргэгшэ Машел САМОРА, Иранай арадай партиин Центральна Комитедэй нэгэдэхи секретарь Ирадж ИСКЕНДЕРИ, Мавританиин арадай партиин национальна политбюрогой гэшүүн Бакар Ульд Сиди ГАИБА, Мартиникска Коммунис партиин генеральна секретарь Арман НИКОЛЯ.

* * *

Апрелийн 6-да, Москвада, Кремльдэхи Съезднүүдэй ордон соо Советскэ Союзай Коммунис партиин ээлжээтэ XXIV съезд хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлбэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр А. Н. КОСЫГИН съездын делегадуудай, айлшадай зүгһөө халуунаар угтагдан, 1971—1975 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүд гэһэн асуудалаар үглөөнэй заседани дээрэ элидхэл хээ.

1971 ОНОЙ АПРЕЛИИН 5-ДА НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ ХЭЛЭҺЭН ТҮГЭСХЭЛЭЙ ҮГЭ

Нүхэд делегадууд!

Партиин Центральна Комитедэй тоосоото элидхэлые съезд зүбшэн хэлсэжэ дүүргэбэ.

Союзна бүхы республикануудай компартинуудай, Москва, Ленинград, Горький, Свердловск, Новосибирск, Кемерово, Красноярск, Барнаул, Уфа, Донецк, Оренбург гэхэ мэтын манай томо томо городуудай, ороной промышленна ба хүдөө ажахын районуудай, оронойимнай бусадшье томо партийна организацинуудай делегадууд элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаба. Хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай, интеллигенциин, залуушуулай, армиин коммунистнуудай, манай алдарта 14 миллионно коммунис партиин бүхы отрядуудай түлөөлэгшэд үгэ хэлэһэн байнад **(альга ташалга)**.

ЦК-гай тоосоото элидхэл тон бүтэмжэтэй сэхээр, ашатай үрэтэйгөөр, эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсэгдээ гэжэ хэлэхэ дүүрэн эрхэтэйбди. Шухала дурадхалнуудые тоосоото элидхэлдэ делегадууд нэмэжэ оруулаа, тэрэ тиихэдээ тэдэнэй хэлэһэн үгэ ЦК-гай элидхэл хоёр нэгэдэһэн, найралдаһан шэнги болоно.

Партиин Центральна Комитедэй тоосоото элидхэлые, политическэ хараа шугамые, бодото ажал хүдэлмэрииень, саашадаа бэелүүлхээр хараалагдаһан дотоодыншье, гадаадыншье политикые үгэ хэлэһэн делегадуудай бултадаа һайшаагаад байхадань, тэрээнииень бүхы Ленинскэ партиимнай һанамжа гэжэ тоолохо эрхэтэйбди. **(Нэрьемэ, үни удаан альга ташалга).**

Съездын делегадуудай һанамжатай бүхы совет арадай һанамжань тудана гээд нэмэжэ хэлэхэдэ болохо. Съездын нээгдэһэнэй һүүлээршье ЦК-гай ба съездын нэрэ дээрэ коммунистнуудһаа, партийнабэшэ хүнүүдһээ 250 мянга гаран бэшэг ба телеграмма абтаа. **(Альга ташалга).**

Совет хүнүүдэй һайн һайхан үгэнүүдынь, партиин политикые тэдэнэй эдэбхитэйгээр дэмжэжэ, партиин хэрэгэй түлөө тэдэнэй хэшээлтэйгээр оролдожо байһаниинь бидэнэрые зоригжуулна, улам ехэ эршэ хүсэ оруулна, **зүб замаар ябажа байһандамнай** маниие бүри ехээр этигүүлнэ. **(Үни удаан альга ташалга).**

Манай съездын боложо байһантай дашарамдуулан, һанал хүсэлөө мэдүүлһэн бүхы хүнүүдтэ, манай партиин политикые дэмжэгшэ бүхы хүнүүдтэ гүнзэгы һайшаалаа съездын нэрэһээ мэдүүлхыемни зүбшөөгыт, нүхэд делегадууд. **(Үни удаан альга ташалга).**

Нүхэд делегадууд!

Социализмын бүхы оронуудтай, бүхы дэлхэйн коммунистнуудтай, империализмда эсэргүү бүхы тэмсэлшэдтэй большевик ёһоор, халуунаар һаналаа нэгэдэлгэ манай съезд дээрэ бүрин бэелжэ байнал. **(Нэрьемэ альга ташалга).**

Тэрэмнай ехэл һайн гээшэ даа, нүхэдүүд. Тэрэмнай манай партиин бүхы политикада, агууехэ Ленинэй захяа заабаринуудта хүсэдөөр таарана! **(Нэрьемэ, үни удаан альга ташалга).**

Ажал хэрэгээ бүтэмжэтэйгөөр ябуулха, нүхэдэй ёһоор ойлголсохо, хүнүүдтэ анхаралтайгаар, тэрэнэйнгээ хажуугаар залан сэхээр, шанга эрилтэтэйгээр хандаха оршон байдалай парти ба орон дотор бүхөөр тогтоһые, манай ехэ туйлалта гээд үгэ хэлэһэн нүхэдүүд сэгнэһэн байгаа. Манай съездшье баһал иимэ оршон байдалда боложо байна, тиин тэрэнь съездын хүдэлмэриин амжалтада ехээр туһална гэжэ хэлэхэ эрхэтэйбди гээд һананаб. **(Альга ташалга).**

Партийна органуудай хүдэлмэридэ һүүлэй жэлнүүдтэ бии болоһон арга онолые саашадаашье сахин бэхижүүлхэ шухала хэрэгтэй гэжэ тэрэнь харуулба. **(Альга ташалга).**

ЦК-гай тоосоото элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ дээрэһээ хэгдэхэ гол тобшололые үгынгөө түгэсхэлдэ хэнэб. Тэрэ ямар тобшолол байнаб гэхэдэ, нягта нэгэдэл **(үни удаан альга ташалга)**, В. И. Ленинэй ходо заадаг, уряалдаг байһан, партиемнай илагдашагүй, хүсэн түгэс болгодог—тиимэ эбтэй эмхитэй оршон байдал парти доторнай хэзээ хэзээнэйхиһээ ехээр манданхай. **(Нэрьемэ, үни удаан альга ташалга).**

Ленинэй захяа үнэн сэхээр баримталан, манай партийна зэргэнүүдэй тэрэ нэгэдэлые хойшодоошье гамтайгаар сахин хамгаалжа, ходо бэхижүүлжэ байхабди! **(Үни удаан альга ташалга).**

Нүхэдүүд! Энэ съездын ехэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр боложо байһан дээрэһээнь түгэсхэлэй үгэ дан ехээр хэлэһэнэй хэрэггүй гээд һананаб!

(Нэрьемэ, үни удаан альга ташалга боложо, бүхы зал соо зэдэлнэ. Бултадаа хүл дээрээ бодоно. «Ленинскэ ЦК-да—алдар соло!», «Ура!», КПСС-тэ—алдар соло!», «Алдар соло, алдар соло! алдар соло»! гэһэн үгэнүүд зал соо дуулдана).

...С-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДЭЙ ТООСООТО ЭЛИДХЭЛ ТУШАА
...етскэ Союзай Коммунис партиин XXIV съездын
ТОГТООЛ

...КПСС-эй Центральна Комитедэй хүдэлмэри тухай КПСС-эй ЦК-гай Генеральна ...тарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн тоосоото элидхэл шагнажа, зүбшэн хэлсээд, ...тскэ Союзай Коммунис партиин XXIV съезд иигэжэ **тогтообо:**

КПСС-эй Центральна Комитедэй политическэ хараа шугамые, бодото ажал ябуулгые ...бүрин һайшааха;

КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл соохи дурадхалнууд болон тобшо...удые һайшааха.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА ШАЛГАЛТЫН КОМИССИИН ТООСООН ТУШАА
КПСС-эй XXIV съездын тогтоол

КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин тоосооe баталха.

...ОСКВА, КРЕМЛЬ

КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ПРЕЗИДИУМДЭ

...ээлжээтэ XXIV съез...эн түүхэтэ үдэр бидэ, ... совхозой хүдэлмэри...ерно-техническэ хүдэл... болон партийна орга...тэлбэри доро хүдөө ...уктнуудые абаха ба ...далдаха табан жэлэй ...орһоонь урид, В. И. ...эһөөр 100 жэлэй ойн ...дэр дүүргээбди гэжэ ...дэй агууехэ партийна ... баяр баясхалантай...эбди.

...жэлэй турша дотор ороо...алга 7 дахин, мяхан — ... һүн — 1,3 дахин, үндэ... дахин ехэдхэгдээ. 1970 ...эй коллектив 1.903 ...ргэй сэбэр олзо до...

Табан жэлэй туршада туйлаһан амжалтануудаа арьбадхан совхозоймнай коллектив түрэл Коммунис партиингаа XXIV съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудаа ба энэ жэлэй нэгэдэхи кварталай түсэбүүдые болзорһоонь урид, мартын 23-да сүм дүүргээ. Гүрэндэ мяха худалдаха түсэб 137 процент, үндэгэ — 231 процент дүүргэгдэ.

Бүхы совет арадтал адли, манай совхозой ажалшад СССР-эй арадай ажахые улам саашань хүгжөөхэ юһэдэхи табан жэлэй түсэбүүдые айхабтар ехэ эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсэжэ, үнэн зүрхэнһөө һайшаана.

Таряан ба мал ажалай продуктнуудые абалгаар, гүрэндэ худалдалгаар урдаа табигдаһан зорилгонуудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхэбди гэжэ КПСС-эй Центральна Комитедые ба Коммунис партиингаа XXIV съездын делегадуудые найдуулнабди.

Съездын делегадуудта аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилхыень халуунаар хүсэнэбди.

Коллективэй даалгабаряар: **И. СТУЛЕВ**, главна агроном; **П. ФРОЛОВ**, парткомой секретарь; **В. КУЗНЕЦОВ**, рабочкомой түрүүлэгшэ; **Н. ИМЕЕВА**, һаалишан; **Т. СУВОРОВА**, шубуушан; **Ф ШИГАЕВ**, механизатор.

МОСКВА. КПСС-ЭЙ XXIV СЪЕЗДЫН ДЕЛЕГАДУУД — БУРЯАДАЙ АССР-ЭЙ ПАРТИЙНА ОРГАНИЗАЦИИН ТҮЛӨӨЛЭГШЭД СЪЕЗДЫН ЗАСЕДАНИДА ОШОЖО ЯБАНА.

ТАСС-ай фотохроника.

1971—1975 ОНУУДТА СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ЮҺЭДЭ
ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБ ТУШАА КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ДИРЕКТИВЭНҮ

1971 оной апрелиин 6-да СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. КОСЫГИНАЙ хэһэн элид

Нүхэд делегадууд! КПСС-эй Центральна Комитет 1971—1975 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа Директивэнүүдэй проектые съездын үзэмжэдэ табяа. КПСС-эй XXIII съездын, ЦК-гай Пленумүүдэй хараалһан, коммунис байгуулалтын мүнөөнэй шатын зорилгонууд болон тэдэниие шиидхэхэ арга замуудые тодорхойлһон партиин экономическа политика энэ документ дотор саашанхи хүгжэлтэеэ олоһон байна.

XXIII съедһээ хойшо партиин сугларуулһан дүй дүршэл КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэһэн, Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл дотор бүхы талаараа согсологдоо, мүн мүнөөнэй шатада партиин бэелүүлхэ экономическа политикын гол асуудалнууд найруулагданхай.

Тус элидхэл дотор уласхоорондын ба дотоодын байдал тушаа марксистско-ленинскэ гүнзэгы шэнжэлэл хэгдэһэн, парти доторой ажабайдалай асуудалнууд, тэрэшэлэн дэлхэйн социалис байгуулалтые улам бэхижүүлхэ, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе хүгжөөхэ, бусад оронуудай аха дүү партинуудтай манай партиин хани холбоое батадхаха зорилгонууд хаража үзэгдэһэн байна.

Совет обществын ажабайдалда партиин дүүргэдэг хүтэлбэрилхы үүргын бүри ехэ болоһые үнгэрэгшэ табан жэл элирхэйлэн харуулаа. Партиин суртал бодолой ба эмхидхэлэй нэгэдэл улам батажаа, арад зонтой холбоо барисаанийнь бүри ехээр бэхижээ. Совет арадай дайшалхы манлай болоһон үндэр дээдэ үүргэеэ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэнэ.

Партиин сэхэ шууд бэелүүлдэг ленинскэ гадаадын политикань уласхоорондын тон орёо оршон байдалда социализмын хүсэ нүлөөе улам батадхаа. Ээрхэг түримхэй империалис хүсэнүүдэй эсэргүү харша ябуулгын улам һүжэрөөгдэбэшье, эб найрамдалай түлөө, бүхы арадуудай сүлөөтэ хүгжэлтын түлөө, социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэлээр шэнэ илалтанууд туйлагдаа.

Манай съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ хадаа манай партиин зэргэнүүдэй суртал бодолой талаараа тон нягтаар эмхидэн жагсанхай байһые, манай ороной бүхы арадуудай Ленинскэ партитай, тэрэнэй Центральна Комитедтэй агууехэ нэгэдэлтэй байһые элеэр, үнэншэмэ тодоор элирхэйлэн харуулаа. Л. И. Брежневэй элидхэл тушаа съездын делегадуудай хэлэһэн үгэнүүд дотор ЦК-гай ажал ябуулгын үндэрөөр сэгнэгдэһэн ушар, тэдэ үгэнүүдэй тодорхой, удха түгэс, суртал бодолой ба политическэ шэглэлтэй байһаниинь манай обществын ажабайдалай материальна, оюун бодолой бүхы һалбаринуудаар партиин ябуулдаг асари ехэ хүдэлмэриие гүн гүнзэгыгөөр. бүхы талаарнь элирхэйлэн харуулна.

Совет арад партиин хүтэлбэреэр революционно тэмсэлэй ба баатар габьяата ажалай ехэ зам гаталаа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда манай туйлаһан илалта олон оронуудай арадуудта амгалан байдал заяагаа, тэдэниие национальна талаараа бэеэ даадаг болгоо, дэлхэйн социалис байгуулалтын урган мандаха эрхэ байдал хангаа. Дайсанай һандаргаһан хотонууд болон тосхонуудые совет хүнүүд дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ богонихон болзор соо һэргээн бодхоогоо, ниитын эдлэл хэрэгсэл үйлэдбэрилгые 1940 онойхитой жэшэбэл, найма дахинһаа үлүү ехээр нэмээгээ, арадайнгаа ажахые техническэ талаарнь шэнэдхэн зэбсэглээ. Коммунис байгуулалтын шэнэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тула бата бэхи үндэһэ һуури бии болгогдоһон байна.

Совет арадай шэн габьяата зохёон байгуулхы ажалаар байгуулагдаһан, дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис гүрэнэй түгэлдэр хүсэн бүхы оронуудай ажалшадта омогорхол үүсхэнэ, зүрхэ сэдьхэлдэнь этигэл найдабари түрүүлнэ.

Манай ажахын байгуулалтын түсэбүүд коммунис общество байгуулха агууехэ үг зорилгодо зорюулагданхай. Юһэдэхи табан жэлэй түсэб тушаа Директивэнүүдэй проект союзна республикануудай компартинуудай съезднүүд дээрэ, хизаарнуудай, областьнууд ба городуудай, районуудай партийна конференцинүүд дээрэ, партийна организацинуудта, ажалшадай суглаанууд дээрэ, хэблэлээр дамжуулжа зүбшэн хэлсэгдээ. Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха, экономике хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, арад түмэнэй ажабайдал улам саашадань һайжаруулха асуудалнуудаар партиин баримталан бэелүүлдэг хараа шугам тэндэ хэлэгдэһэн үгэнүүд дотор нэгэ һаналтайгаар һайшаагдаһан байна. Манай экономическа, социальна ба соёлой хүгжэлтын асуудалнуудаар ашатай туһатай, гүн удхатай олон һанамжанууд хэлэгдээ. Тэрэ бултадаа шэнжэлэгдэхэ байха. Тэдэнэй зариман съездын Директивэнүүд дотор орохо, бусад зариман табан жэлэй түсэб зохёохо ба бодото дээрэнь бэелүүлхэ үедэ хараада абтахань элитэ.

Директивэнүүдэй проектые зүбшэн хэлсэлгэ манай партиин политикые үргэн олон ажалшадай гүнзэгыгөөр ойлгодог, үнэн зүрхэнһөө дэмжэдэг байһые, совет общество хүгжөөлгын үндэһэн асуудалнуудые шиидхэлгэдэ тэдэнэй эдэбхитэйгээр хабаададагые гэршэлэн харуулна. Энэнь шэнэ табан жэлэй асари ехэ программын амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ байһанай найдабари болоно.

1. Наймадахи табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд

Нүхэд делегадууд, наймадахи табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтын гол дүнгүүд тухай элидхэхэ, үнгэрһэн үе соо манай экономикодо болоһон хубилалтануудые элирхэйлэн харуулхыемни зүбшөөгыт.

Манай партиин XXIII съездын хараалһан социально-экономическа, политическэ гол зорилгонуудай амжалтатайгаар шиидхэгдэһэниинь—үнгэрэгшэ табан жэлэй шухала дүн болоно.

Түсэбтэ даабаринуудай бодото дүүргэлтын согсологдоһон тоо, баримтанууд иимэ байна.

	1970 онойхиие 1965 онойхитой жэшэһэн процентээр	
	XXIII съездын Директивэнүүдэй ёһоор	Бодото дүүргэлтэ
Национальна доход	138—141	141
Промышленностиин продукци—бүхы дээрээ	147—150	150
Тэрэ тоодо: үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүд	149—152	151
Хэрэглэлэй зүйлнүүд	143—146	149
Капитальна барилгада һомологдоһон мүнгэнэй хэмжээн (табан жэл соохи ниитэ хэмжээе саада табан жэлтэй жэшэһэн процентээр)	147	142
Бүхы түхэлэй транспортаар ашаа зөөлгэ	137	138
Гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай рознично эрьесэ	140-һөө доошо бэшэ	148
Хүдэлмэришэд, алба хаагшадай дундуур салин хүлһэн	120-һоо доошо бэшэ	126
Колхозуудай ниитын ажахыһаа колхознигуудай абадаг һарын дундуур мүнгэн ба натуральна олзо	135—140	142
Ниитын хэрэглэлэй фонднуудһаа хүн зондо үгтэдэг түлөөһэнүүд ба хүнгэлэлтэнүүд	140-һоо доошо бэшэ	153
Хүн бүхэндэ хүртэдэг бодото олзо орошо	130 тухай	133

Хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгын жэл соохи дундуур хэмжээн үнгэрөөшэ табан жэлэй туршада 21 процентээр нэмээ.

Хүдөо ажахын зарим түхэлэй продукци үйлэдбэрилхэ түсэбтэ даабаринуудай дүүргэлтэ иимэ тоонуудаар элирхэйлэгдэнэ.

	1966—1970 онуудай турша соо үйлэдбэрилэгдэһэн зүйлнүүдэй жэл соохи дундуур хэмжээн — миллион тонноор		
	Түсэбтэ даабаринууд	Дүүргэлтэ	Дүүргэлтын процент
Орооһо таряан	167	167,5	100,3
Сэбэрлэгдээгүй хлопок	5,6—6,0	6,1	108,9—101,7
Саахарай свёкло	80	81	101,3
Наран сэсэг	6	6,37	106,2
Хартаабха	100	94,8	94,8
Овощ	21,6	19,3	89,4
Мяхан (үүсэлэгдэһэнэй һүүлээрхи шэгнүүрээр)	11	11,6	105,4
һүн	78	80,5	103,2
Үндэгэн—миллиард хэһэгээр	34	35,8	105,3
Нооһон—мянган тонноор	391	397	101,5

Дурсагдаһан тоонууд табан жэлэй түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ горитой амжалтануудай туйлагдаһые гэршэлнэ.

Ороной политическэ ажабайдалай талаар абажа харабал, табан жэлэй турша соо социалис байгуулалта, обществын суртал бодолой политическэ нэгэдэл Коммунис партияа, тэрэнэй Центральна Комитедые тойрожо совет арадай жагсаһан эмхидэл нэгэдэл саашадаа улам бэхижүүлэгдээ. Совет гүрэнэй хүсэ шадал улам батажаа, хүдэлмэришэн анги таряашад хоёрой холбоо барисаан, Советскэ Союзай бүхы арадуудай хани барисаан ба аха дүүгэй харилсаа холбоон бүри ехээр бэхижээ. Социалис демократи саашадаа хүгжөөгдөө.

Экономическа хүгжэлтын талаар—наймадахи табан жэлэй түсэб дүүргэһэн ябадал арадай ажахые бүри дээдэ шатада дэбжүүлээ. Үйлэдбэрилгын ургалтын, эрдэм болон техникын дэбжэлтын, ажалай бүтээсын эршэ темп түргэдхэгдэһэн байна. Ниитын үйлэдбэриин ашаг үрэ улам дээшэлээ, арадай ажахын һалбаринуудай доторой байгууламжа һайжараа, ороной бүхы экономико саашадань хүгжөөхэ арга боломжонууд бии болгогдоо.

Социальна талаар—хүн зоной баян дэлгэр, болбосоронгы байдал улам һайжараа. Хүдэлмэришэд болон колхознигуудай профессионально-техническэ бэлэдхэл дээшэлээ. Урда мэтээр орон доторхи ажалай хүсэ абаха хүн зон бултадаа хүдэлмэреэр хангагданхай. Хото болон хүдөөгэй хоорондын, бар хүсэнэй ба ухаан бодолой ажалай хоорондын горитой илгаануудые удаа дараалан усадхан зайсуулха мэтын үндэһэн шухала социальна зорилгонуудые шиидхэхэ талаар шухала алхам хэгдээ.

Манай обществын хүгжэлтын бүхы һалбаринуудта угаа ехэ амжалтануудай туйлагдаһые хаража байнат, нүхэд делегадууд. Обществомнай бүри нэгэ янзын, бата найрамдалтай, нягта нэгэдэлтэй, хүсэн түгэлдэр болонхой.

Ниитын үйлэдбэрилгэ дэбжээхэ, социальна ехэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхын тула тон ехэ мүнгэ зөөри гаргашалха эрилтын табигдаһаниинь элитэ. Иимэ мүнгэ зөөри Совет гүрэнэй абаха гансахан аргань ажалшадай бии болгодог национальна доход байһан юм, байһааршье.

Тиимэһээ национальна доходой ургалтые түргэдхэхэ хэрэгтэ анхарал хандуулагдана. Долоодохи табан жэлэй турша соо национальна доходой 32 процентээр нэмэһэн һаань, харин наймадахи табан жэл соо 41 процентээр нэмээ.

Национальна доходые хубаарилгын тэнсүүри тааралдал хубилаа. Долоодохи ба тэрэнэй саадахи бүхы табан жэлнүүдэй турша соо (дайнай һүүлээрхи нэгэдэхиһээ бэшэндэ) нөөсэлэлгын фондын ургалтын темпнь хэрэглэлэй фондын ургалтын темпһээ нилээд уридлаһан байна. Эдэниие ойртуулха гэжэ наймадахи табан жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан аад, бодото дээрээ бэелүүлэгдээ. Наймадахи табан жэлэй турша соо хэрэглэлэй фондын нэмэлтэнь 56,8 миллиард түхэриг болоо, харин долоодохи табан жэлэй туршада 31,4 миллиард түхэриг байһан юм. Тайлбарилан хэлэбэл, энэмнай хэрэглэлэй фондын ургахатай хамта хоёр дахин шахуу нэмэһэн болоно. Тиимэһээ хүгжэлтэ түгэс социалис обществын эрхэ байдалда арадай ажахые бүри түргэнөөр хүгжөөхэ, арад зоной байдал түргэнөөр һайжаруулха арга боломжо бии байна. Энэ хадаа ажалай ашаг үрые үйлэдбэрилэгшэдһөөнь хаһадаг ябадал, ажалшадай хүдэлмэриин ашаг үрые мүлжэгшэ ангинуудай үбэршэлдэг ябадал эсэслэн үгы хэһэн үйлэдбэриин социалис аргаһаа уг унгитай юм.

Национальна доходой хурдан түргэн ургалта хангаха, оронойнгоо хүсэ шадал бэхижүүлгын, ажалшадай байдал улам һайжаруулгын аша туһада тэрэниие зүбөөр хубаарилха гээшэ манай түсэблэлгын үндэһэн зорилго болоно. Үйлэдбэрилгын хэмжээ тодорхойлгын асуудалнуудые, национальна доход хубаалгын асуудалнуудые арадай ажахын түсэбүүд ба гүрэнэй бюджедүүдые хараалан зохёохо үедөө партиин Центральна Комитет болон Правительство жэл бүри хаража үзэдэг, КПСС-эй ЦК-гай Пленумүүд дээрэ, СССР-эй Верховно Соведэй сессинүүд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэг байгаа.

Үнгэрөөшэ табан жэлэй турша соо абтаһан национальна доход ямараар ашаглагдааб?

һүүлэй табан жэлэй турша соохи национальна доходой ниитэ хэмжээн угаа ехэ—1 триллион 166 миллиард түхэриг болоһон байна. Энэ тоогой али тухай ехэ байһые элеэр ойлгуулхын тула иимэ нэгэ ушар һануулая: долоодохи табан жэлэй турша соо (1961—1965 онуудта) национальна доходой ниитэ хэмжээн 840 миллиард түхэриг болоһон, гэхэ зуура дайнай урда тээхи табан жэлэй турша соо (1936—1940 онуудта) оройдоо 154 миллиард түхэриг (1965 оной сасуудхамал сэнгүүдээр) байһан юм.

Наймадахи табан жэлэй турша соо сугларуулагдаһан национальна доходой гол хубинь—дүрбэнэй гурбан хуби шахуунь—хэрэглэмжэдэ зорюулагдаа.

Жэшээлэн хэлэбэл, үйлэдбэри дээрэ хүдэлдэг хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай салин хүлһэнэй, колхознигуудай олзо орошын мүнгэнһөө 518 миллиард түхэриг ажалшадай ба тэдэнэй гэр бүлынхидэй хэрэглэмжэдэ гаргашалагдаа.

199 миллиард түхэриг гэгээрэлдэ, элүүрые сахилгада, хүн зоной соёлой ба ажаһуудалай бусад хэрэглэмжэ, ниитын хэрэглэмжэ хангалгада зорюулагдаа.

80 миллиард шахуу түхэриг ажалай хүсэ абахагүй хүн зониие (ажалай ветеранууд ба инвалидуудые, дайнай инвалидуудые, саг зуура ажалай хүсэ абажа шадахаа болиһон хүнүүдые) тэдхэлгэдэ, тэрэшэлэн һурагшадта үгтэхэ стипенди ба туһаламжада гаргашалагдаһан байна.

Эрдэм наукада 41 миллиард түхэриг гаргашалагдаа.

Дурсагдаһан тоо мэдээнүүдһээ юун харагданаб гэхэдэ, национальна доходой хэды шэнээн хубиин хэрэглэмжэдэ зорюулагдан гаргагдаһаниинь элирнэ. Гэхэ зуура ниитын үйлэдбэрилгэ саашадань ургэдхэхын тула саг үргэлжэ оролдохо зэргэтэй байнабди. Тиимэһээ национальна доходой зарим хубинь, 186 миллиард түхэриг үйлэдбэриин нөөсэ бии болголгодо, тайлбарилан хэлэбэл, фабриканууд, заводуудай, түмэр замууд ба бусад предприятинуудай үйлэдбэриин гол фонднуудые нэмэлгэдэ, мүн товарно-материальна үнэтэ зүйлнүүдэй нөөсые арьбадхалгада зорюулагдаһан байна.

Гэр байрын фондын нэмэлгын, һургуулинуудай, больницануудай, соёлой ба бусад эмхи зургаануудай олошоролгын гаргаша табан жэлэй турша соо 62 миллиард түхэригэй болоо.

Совет гүрэн мүнөөнэй уласхоорондын оршон байдалда оронойнгоо оборонно хүсэ улам бэхижүүлхын тула саг үргэлжэ оролдолго гаргаха ёһотой болоно. Табан жэлэй турша соо оборонын хэрэгтэ 80 миллиард түхэриг гаргашалагдаа.

Манай орон дотор национальна доход социализмын гол ёһонуудта, ниитын зөөри бологшо үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые хэлбэришэгүй үндэһэ һуури болгодог социалис ажахын хүгжэлтын зайлашагүй хуули ёһонуудта тааруугаар хубаагдадаг байна. Маркс, Энгельс, Ленинэй зохёолнууд дотор научна ёһоор тодорхойлогдоһон, манай партиин Программа соо бэшэгдэһэн эдэ гол ёһонууд ажахыгаа социалис гуримаар эрхилхэ хүтэлбэрилхы заабаринууд болоно.

Национальна доходой ургалта, тэрэниие ажалшадай аша туһада хубаалга хадаа наймадахи табан жэлдэ зорюулжа XXIII съездын Директивэнүүдээр хараалагдаһан социальна зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ арга олгоо.

Табан жэлэй турша соо хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай дундуур салин хүлһые 20 процентһээ доошо бэшээр нэмээхэ гэжэ түсэбөөр хараалагдаһан аад, үнэндөө 26 процентээр дээшэлһэн байна. Ниитын ажахыһаа колхознигуудай абадаг мүнгэн ба натуральна олзо орошонь 35—40 процентээр нэмэгдэхэ гэжэ хараалагдаһан аад, үнэндөө 42 процентээр дээшэлээ. Хүн бүхэнэй бодото олзо орошо үнгэрөөшэ табан жэл соо 33 процентээр нэмээ, харин долоодохи табан жэлэй туршада 19 процентээр нэмэһэн юм. Хүн зоной бодото олзо орошын ургалта хангалгаар КПСС-эй XXIII съездын даабари үлүүлэн дүүргэгдээ гэжэ сэдьхэлээ хананграар тэмдэглэжэ шадаха байнабди.

Розничо **худалдаа наймаанай** хэмжээнэй нэмэлгэ арад зоной баян дэлгэр байдалай ургалтын шухала жэшээ баримта болоно. Иимэ худалдаа наймаан 1970 ондо 153,6 миллиард түхэригтэ хүрөө гэхэ гү, али 1965 онойхиһоо 48,4 процентээр нэмэһэн байна. Гэхэ зуура зарим эд товар үйлэдбэрилгын ургалта хүн зоной мүнгэн олзо орошын нэмэлгэһээ гээгдэһэн байгаа.

Наймадахи табан жэлэй туршада хүн бүриин жэл соохи хэрэглэлэй орон дотор дунда жэшээгээр 7 килограммаар нэмэбэшье һаань, зарим эд товарай, тусхайлан хэлэбэл, мяханай ба мяхан продуктнуудай талаар улад зоной хэрэглэмжэ хангаха хэрэгтэ бэрхэшээлнүүд манайда үшөөл бии.

Арад зоной улам ехэ боложо байгаа хэрэглэмжэ хангахын тула ехэ оролдолго гаргаха хэрэгтэй байна. Эд товарай талаар хүн зоной хэрэглэмжэ хүсэд дүүрэн хангаха арга олгохоор бүхы боломжонуудые табан жэлэй түсэб табиха үедөө дахинаа хаража үзэхэ шухала. Ниитын хэрэглэлэй эд товар үйлэдбэрилэн гаргалгые ехэ болгохо, наймаагаа һайжаруулха асуудалнуудта союзнашье, нютагайшье зургаануудай гол анхарал саг үргэлжэ хандуулагдадаг байха ёһотой.

КПСС-эй XXIII съезд **гэр байрын барилга** нилээд үргэдхэхэ хэрэгые наймадахи табан жэлэй ехэ зорилгонуудай нэгэн болгон табиһан юм. Үнгэрэгшэ табан жэлэй турша соо энэ зорилгодо 60 миллиард шахуу түхэриг гаргашалагдаа. 11 миллион 350 мянган байра баригдаа. Уласхоорондын тоо бүридхэлһөө харахада, һүүлэй табан жэлэй турша соо иимэ олон байра бариһан ондоо нэгэшье орон дэлхэй дээрэ үгы байна. Тингэбэшье манай ороной бүхы хүн зон гэр байраар жэнишэдгүй хангагданхай гэжэ хэлэжэ үшөөл шадахагүй байнабди. Энэ асуудал ойрын жэлнүүдтэшье бэрхэтэй асуудалнуудай нэгэн зандаа үлэхэ.

Хүн зоной соёлой ба ажаһуудалай хангагдаса һайжаруулхын тула ехэ юумэн хэгдээ. Театрнуудай, кинотеатрнуудай, клубуудай, библиотекэнүүдэй тоо нэмээ. Газетэнүүд, номууд болон журналнуудай тираж нилээд олон болоо. Телевизор, радиоприемник, холодильник, хубсаһа угаадаг машина, электроприборнууд ажаһуудалда үргэнөөр нэбтэрэн ороо. Газаар хангагдаһан байранuудай тоо хоёр дахин үлүүтэйгээр нэмээ.

Арадай гэгээрэлэй талаар ехэ хүдэлмэри ябуулгадаа. 1939 оной бүридхэлэй мэдээнэй ёһоор, СССР-эй городуудтахи бүхы хүдэлмэрилдэг хүн зоной дунда хүсэд ба хүсэдбэшэ дунда, дээдэ эрдэмтэй хүнүүд 24,2 процент болодог байхадань, харин хүдөө нютагуудта оройдоо 6,3 процент байһан юм.

1970 ондо хэгдэһэн бүридхэлһөө харахада, городуудай ажалшадай 75 процентнь, хүдөө нютагуудай ажалшадай 50 гаран процентнь дунда ба дээдэ эрдэмтэй байна. Хүн зоной эрдэмэй хэмжээнэй түргэн ургалта, соёл болбосоролой дээшэлэлгэ—социалис байгуулалтын агууехэ туйлалта мүн.

Элүүрые хамгаалга хүгжөөхэ хэрэгтэ мүн лэ нилээд ехэ амжалтануудые туйлаабди. Больницануудай, поликлиникэнүүдэй ба бусад эмшэлгэ-элүүржүүлгын эмхи зургаануудай, санаторинуудай, курортнууд болон амаралтын байшангуудай тоо олошороо. һургуулиин наһа гүйсөөгүй үхибүүдэй эмхи зургаанууд олон болоо. Мүнөө зарим городууд ба промышленна центрнүүд үхибүүдэй эмхи зургаануудаар хүсэд хангагданхай.

Недели соо табан үдэр хүдэлмэрилөөд, хоёр үдэр амардаг гуримда хүдэлмэришэд болон алба хаагшадые удаа дараалан оруулалга үнгэрөөшэ табан жэлдэ бэелүүлэгдэһэн социальна шухала хэмжээ ябуулгануудай нэгэн болоно. Хүдэлмэришэд, алба хаагшадта түлөөһэтэйгөөр үгтэдэг амаралтын доодо захын болзор һунаагдаа.

Национальна доход тон хурдан түргэнөөр ной байдалай улам һайжаржа байһан ябадал ри амжалтатайгаар хүгжөөһэнэй үндэһөөр туй XXIII съездын һайшааһан ажахын реформо туһа дүхэм болоһон байна.

Промышленна үйлэдбэрилгын ниитэ хэмжээн миллиард түхэригтэ хүрөө гэхэ гү, али табан 1,5 дахин нэмээ.

Эрдэм болон техникын мүнөө сагай туйлал рүүлэн дэлгэрүүлһэнэй үндэһөөр, промышлен талаар ехэ ехэ хубилалтанууд болоһон байна. металл болбосоруулдаг үйлэдбэриин продукци 74 процентээр, химическэ ба нефтехимическэ тиин—78 процентээр, электроэнергетикын—54 мээ.

Тэрэшэлэн түүхэй эдэй элбэг ехэ болоһон, хара ба үнгэтэ металлнуудай рудатай, алмазта малтамалнуудтай шэнэ газарнуудай олдоһон ленностьдахи шанарай хубилалтанууд нилээ Жэшээлхэдэ, мүнөө үедэ 16 триллион кубомет зай шэнжэлэгдэһэн нөөсын 13 триллион үлүү табан жэлэй туршада олдоо. Тиимэ газарнуудые элирүүлэн олоһон ябадалай удха тоо. мэдээнүүдһээ эли болоно. Түлишын бала зай ээлдэг хубинь 1965 ондо 51 процент бай 60 шахуу процент болоно. Зүүн зүгтэ нефтиин ехэ бааза бии болгогдоо. Тюменьдэхи тон баян болон Алас-Дурнын түргэнөөр хүгжэжэ байгаа бүрин хангана. Бүри һаяшаг лэ баруун худар зөөгдэдэг байһан аад, харин мүнөө Сибирь тиингээ баялигай зарим хубиие баруун ба зүүн нуудаар дамжуулна.

Байгаалиин баялигуудые шэнжэлэн ашаглахы арьбан, эрхим шанартай синтетическэ материалнууд хо ба промышленна хэрэгтэ бүри үргэн ехээр га хэгдэжэ байнхай.

Арадай ажахыдахи шанарай хубилалтанууд дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, ехэ хүсэтэй агрегад ностьда бүри олоор хэрэглэгдэдэг боложо байна дэ, электрын элшэ хүсэнэй блогуудай, нефть ил нүүдэй, бусад химическэ агрегадуудай хүсэн. пеэшэнүүдэй ба конверторнүүдэй хэмжээн нил Түмэр харгын вагонуудай. суднануудай ашаа үргэхэ хүсэн, тракторнуудай, автомобильнуудай нуудай, бусад олон янзын машинанууд болон сэн бүри ехэ болгогдоо. Бүри томо агрегадуудые лоһон ябадал ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, кап ридэ һомологдоһон мүнгэнэй удельнэ гаргашые эрид олгоно.

Машина бүтээдэг үйлэдбэри техническэ талаар нээр зэбсэглэгдэнэ. Мүнөө сагай приборнууд, ав ба электронно тоололгын машинанууд нилээд олон гаргагдадаг болонхой. Тус машинануудые бүтээ һанаа, хүдэлмэри үргэлжэ дээрэнь оньһожоруулха бүлэглэмэл машинануудые бүтээдэг болохомнай. даһан тоонуудай үндэһөөр хүдэлгэгдэхэ станогууд гаха хүдэлмэри эмхидхэгдээ. Тиимэ станогууд маягтай хэрэгсэлнүүдые тусхай программын ёһо тоти мэргэнээр үйлэдбэрилхэ, элдэб зүйлнүүдые бүтээдэг үйлэдбэриие автомадаар зэбсэглэхэ арга

Үнгэрэгшэ табан жэл социалис хүдөө нютагууд далда ехэ хубилалтануудые үүсхээ. Колхозууд бо дай эдлэл хэрэгсэлээр, техникээр хангагдасые у хын тула нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдэһэн байна. нуудта электрын элшэ хүсэ түхөөн нэбтэрүүлгээр дээ. Муу газар шанаржуулан һайжаруулхын тула ябуулагдаа. Колхозууд, совхозуудта хүдөө ажа үтэгжүүлгэ, химикали нилээд ехээр үгтэдэг болон гай ургаса ба мал ажалай ашаг шэмэ дээшэлү ажахын бүхы продуктнуудые үйлэдбэрилгын хэмж гогдоһон байна. Тиигэһэнэй үндэһөөр гүрэндэ ороо ническэ ургамал. һү, мяха ба бусад продуктнууд худалдан абаха аргатай болообди.

Хүдөө ажахын продуктнуудые худалдан абалт руулһан тоонууд иимэ байна:

	Жэл соо дунда зэр абтаһаниинь — милл	
	1961—1965 онуудай турша соо	1966—1970 онуудай турша соо
Орооһо таряан—бүхыдөө	51.6	66,0
тэрэ тоодо крупянной ургамалнууд	1,6	2,6
тэдэнһээ барайгар	0,21	[illegible]
сэбэрлэгдээгүй хлопок	5,0	6,1
саахарай свекло	55,4	74,1
наран сэсэг	3,4	4,7
хартаабха	8,1	11,0
овощ	6,7	9,4
мяхан (үүсэлэгдэһэнэй һүүлээрхи шэгнүүрээр)[2]	5,2	[illegible]
һүн	31,1	43,2
—үндэгэн—миллиард хэһэгээр	8,7	14,4

Капитальна барилгын үргэн ехэ программа һаа, социалис промышленностьяа, хүдөө ажахые арад зоной баян ба болбосоронгы байдал улам һай лагдахагүй бэлэй. Ороной үйлэдбэриин гол фонд хад шахуу нэмээ. Арадай ажахыдахи капитальна һомологдоһон мүнгэнэй ниитэ хэмжээн табан жэлэй 352 миллиард түхэриг (1969 оной сэнгээр) бол мнай урда тээхи найман жэлэй турша соо һомолог жээндэ хүрэн алдаа. Манай ургалтын далайса иимэ

Наймадахи табан жэлэй түсэбтэй зохилдуулан киловатт электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилхэ шэн нууд ашаглалгада оруулагдаа, мүн табан ватт хүсэтэй. дэлхэй дээрэхи эгээн томо Крас баригдаа. 35,4 мянган километр утатай нефть ба ашаглалгада оруулагдаа.

Хара металлургида жэл соо 9,7 миллион тонно ш лион тонно булад, 14.3 миллион тонно прокат үйлэд миллион тонно түмэрэй руда малтан абаха пр ашаглалгада оруулагдаа. Үнгэтэ металлургида цинк, алюмини үйлэдбэрилдэг предприятинуудай нэмэгдээ. Химическэ промышленностьда 33 милл неральна үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилхэ заводууд, хэм

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта)

ҮХЭР А. Н. КОСЫГИНАЙ ЭЛИДХЭЛЭЙ ҮРГЭЛЖЭЛЭЛ

...зэуд баригдаа. Барилгын материалнуудай промыш... ...цементын заводууд, асбест малтан абаха ба шанар... ...приятинууд баригдаа. Хүнгэн ба эдеэ хоолой про... ...олон предприятинууд баригдажа бэлэн болон... ...торхи эгээн томо автомобильна завод Тольятти хо... ...тухай шиидхэбэри табан жэлэй түсэбэй дүүргэгдэ... ...байха үедэ абтаhан юм. Тэрэнэй барилга 1967 ондо ...оной август соо Волгын автомобильна завод хүн... ...нуудай түрүүшын партиие бүтээн гаргаhан байна.

...капитальна барилгын талаар горитой дутуу дун... ...Хэдэ хэдэн предприятинууд ба барилгануудай бү... ...нууд нормоhоо үлүү гарана, тэрээнhээ уламжалан, ...нууд хэгдэнэ, гээлтэ хоролтонууд ушарна. Дүүргэг... ...хэмжээн ехэ байhаар.

...дэбжэлтын үйлэдбэри эмхидхэлгые нарижуулан ...лай, хүдэлмэришэдэй шадабари дээшэлүүлhэнэй ...ын **ажалай бүтээсын** ургалта түргэдхэгдөө. Арадай ...дээрэнь абажа үзэбэл, ниитын ажалай бүтээсэ ...жэлэй туршада 29,0 процентээр нэмэhэн аад, ...процентээр дээшэлээ. Долоодохи табан жэлэй турша... ...бүтээсын дээшэлhэнэй үндэhөөр промышленна про... ...тын 62 процентнь туйлагдаhан байбал, наймада... ...соо — 73 процент, харин 1970 ондо — бүри 84 ...байха юм. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй үн... ...ленностиин ба хүдөө ажахын продукци бүри ...гаргаха гээшэ социалис экономико хүгжөөлгын ...

...өөрынь үные химдаруулха хэрэгтэ горитой ам... ...туйлагдаа. Табан жэлэй турша соо предприятинуудай ...дахинhаа ехээр нэмэhэн, үйлэдбэриин амаг дээ...

...экономикын хүгжэлтэ **совет эрдэм наукын** ехэ ехэ туй... ...нягта холбоотой. Шэнэ машинанууд, синтети... ...алнуудые бии болгохо, электронно техникэ зохёохо ...эрдэмтэдэй үүргэнь тон ехэ. Математикын, физи... ...геологиин, биологиин, замбуулиниие шэнжэлэл... ...научна нилээд ехэ үрэ дүнгүүд туйлагданхай.

...Центральна Комитет болон Советскэ правительство ...оборонно **хүсэ шадал бэхижүүлгэдэ,** оборонно про... ...хүгжөөлгэдэ саг үргэлжын анхарал хандуулдаг ...уулжа байна. Уласхоорондын мүнөөнэй байдал, ма... ...роной аюулгүй байдалай аша туhа иимэ юумэ хэхые... ...уялгална. Эрдэм, техникын hүүлэй үеын туйлал... ...hөөр мүнөө сагай шэнэ түхэлэй олон зэбсэгүүд зо... ...бүтээн гаргагдана, зэбсэгэй дайшалхы ба техническэ ...hайжаруулагдаа. Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүд эгээн ...дайшалхы шэнэ техникээр зэбсэглэгдэнхэй гэжэ ...хэ аргатай байнабди.

...нүд! Партиин хэhэн бүтээhэн хүдэлмэриин хэмжээн, ...хи табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүдэй удха ...ехэ, тиигэбэшье өөhэдынгөө амжалтануудые үлүүсэ ...ёhогүйбди. Манайда шиидхэгдээгүй зорилгонууд ...бэрхэшээлнүүд ба дутуу дундануудшье бии.

...жэлэй түсэб гол **тоо,** баримтануудаараа дүүргэгдээ. ...барилгын министерствэнүүд энэ түсэбөө хүсэд дүүр... ...шалэн **нүүрhэ малтан абаха,** хара металлай прокат, ...утаhа, пластмасса үйлэдбэрилхэ, ашаанай автомо... ...тракторнуудые бүтээхэ, целлюлозо ба цемент үйлэд... ...хүнгэн, эдеэ хоолой промышленностиин хэдэ хэдэн ба... ...бүтээхэ предприятинууд хүсэд ашаглалгада оруу... ...Энээнhээ боложо, зарим янзын продукци бүтээн гар... ...баринуудай дүүргэгдэнгүй үлэхэ ябадал тохёолдоо. Про... ...тыдахи, хүдөө ажахыдахи, илангаяа барилгадахи ажа... ...ургалтада хабаатай даалгабаринууд дутуу дүүргэг...

...хи табан жэлэй үедэхи ороной экономическа хүг... ...хоорондын оршон байдалай хурсадаhан сагта бэелүү... ...хараада абангүй байжа болохогүй. Энээнhээ улам... ...ронно шэнжэтэй, зарим зөөри ба хүсэеэ ондоо хэрэгтэ ...эрилтэ табиhан нэмэлтэ хэмжээнүүдые хараалан бэе... ...ала болоо.

...тра зайлашагүй гэжэ тоолохын аргагүй шалтагаанууд ...hеолдоhон олохон дутуу дунданууд манда бии байна. ...ринуунууд КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1969 оной)

Пленум дээрэ элирүүлэгдээ hэн. Гүрэнэй журам эбдэhэн зарим хүтэлбэрилэгшэдые: хамжажа бүтээхэ түсэбүүдээ, даабаринуудаа дүүргээгүйн түлөө, арад зоной үмэнэхи харюусалгынгаа мэдэрэлые hулаpуулhанайнь түлөө партиин Центральна Комитет шүүмжэлhэн байгаа.

Манай партиин энэ съездын болохын урда тээ зарлагдаhан партийна конференцинүүд дээрэ, союзна республикануудай компартинуудай съезднүүд дээрэ ажахын хэдэ хэдэн эмхинүүдэй, министерствэнүүдэй, албан зургаануудай хүдэлмэри шангахан шүүмжэлэлдэ ороhон байна. Станогуудые, хүдөө ажахын машинануудые, технологическа ба шудхалаагай түхеэрэлгэ мүнөө сагай техническэ хэм хэмжээндэ, эрилтэдэ харюусахагүйгөөр бүтээн гаргадаг машина бүтээлгын зарим предприятинууд зүб шүүмжэлэлдэ ороhон байгаа. Хүнгэн промышленность эрхим шанартай оёмол ба трикотажна зүйлнүүдээр, гутал болон бусад зарим эд товараар хүн зоной хэрэглэмжэ үшөөл хүсэд ханганагүй. Продукци дан удаан шэнэлэгдэнэ, түүхэй эд заримдаа ашаг багатайгаар хэрэглэгдэнэ. Шэнэ продукциин түрүүшын хэhэгүүд лэ эрхим шанартай байгаад, саашадаа тэрэ шанарынь муудадаг, туйлагдаhан хэм хэмжээнhээ доошоо ородог үсөөн бэшэ ушар үзэгдэнэ. Шэнэ техникээр зэбсэглэгдэhэн шэнэ предприятинуудшье заримдаа хуушарhан түхэлэй продукци бүтээн гаргана. Промышленностиин үйлэдбэриин гол фонднуудые ашаглаха хэрэгтэ олон дутуу дунданууд бии, үйлэдбэриин шэнэ предприятинуудай проектээр хараалагдаhан хүсые ашаглалга унжагайрна.

Эдеэ хоолой, загаhанай, мяха ба hүнэй промышленностьда түүхэй эдэй гээлтэ хоролтодо ехээр ородог, технологиин журамай эбдэгдэдэг ушарнууд бии, тэдэнь продукциин шанарта нүлөөлнэ. Сортнуудые олон болголгодо анхарал багаар хандуулагдана. Машина бүтээлгын министерствэнүүд хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин предприятинуудые, коммунальна ажахые бүтээсэ ехэтэй, тон шэнэ түхеэрэлгээр хүсэд ханганагүй. СССР-эй ой модоной ба модо болбосоруулдаг промышленностиин министерство, целлюлозно-саарhанай промышленностиин министерство мебель бүри олоор бүтээн гаргаха, саарhа ба картон ехээр үйлэдбэрилхэ зорилго дүүргэжэ шаданагүй. Мебелиин шанар заримдаа хэрэглэгшэдэй эрилтэ ханганагүй. Амhарта, гэртэ хэрэглэгдэхэ олон янзын зүйлнүүдые наймаанда дутамагаар гаргадаг ябадал заримдаа тохёолдоно.

Бүтээн гаргаhан продукциинь hайшаал магтаалда хүртэдэг предприятинуудай манайда олон байhаниинь элитэ. Хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин, тэрэшэлэн судна бүтээлгын, электронно, авиационно, оборонно, прибор бүтээлгын ба радиогой промышленностиин олохон предприятинууд олоной хэрэглэдэг hайн эд товар бүтээн гаргадаг байна. Зорилго юуб гэхэдэ, бүхы предприятинуудай тиимэ hайн эд товарнуудые бүтээн гаргадаг болохонь, бүхы продукциинь эрхим hайн, хүн зоной улам ехэ боложо байгаа эрилтэнүүдтэ харюусахаар байханъ шухала.

Партимнай арадай үмэнэхи уялгаяа hайтар мэдэрдэг байха, экономическа зорилгонуудые шиидхэхэдээ, гүрэнэй эрилтэдэ харюусамаар хандаха, хүдэлмэрилэгшэдэй ажаллаха арга боломжо hайжаруулхын тула саг үргэлжэ оролдохо, социалис журам улам шангадхахын түлөө, ажалаа ашагтай hайнаар эмхидхэхын түлөө, эрдэм болон техникын туйлалтануудые үйлэдбэридэ түргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхын түлөө үдэр бүри, оролдосотой нэтэрүүгээр тэмсэхэ эрилтэ хүтэлбэрилэгшэ бүхэнэй урда табина. Хүдэлсэгүй хүжүүн, унжагай нобшо ба дутуу дунданууд тушаа hанаа амараар хандадаг баримтануудтай эбсэхэ ёhогүйбди. Үйлэдбэри эмхидхэлгын дутуу дундануудые зайсуулга хадаа, тэрэнэй ашаг үрые дээшэлүүлхэ, ажалшадай байдал улам hайжаруулха гол нөөсэ аргануудай нэгэн болоно гэжэ манай хүгжэлтын бүхы дүй дүршэл гэршэлнэ.

Хэрбээ юрэнхы дүн гаргаха гэбэл, иигэжэ хэлэхэдэ болохо байна: манай орон политическэ, экономическа ба социальна талаараа коммунис байгуулалтын замаар урагшаа амжалтатай дабшана.

Наймадахи табан жэлэй туршада туйлаhан бүхы амжалтанууднай — Коммунис партиин хүтэлбэри доро совет арадай бүтээhэн угаа ехэ зохёон байгуулхы хүдэлмэриин үрэ дүн мүн болоно.

Үнгэрөөшэ табан жэлэй турша соо совет арадай гаргаhан ажалай алдарта баатаршалга коммунизм байгуулгын түүхэдэхи hаруул hайхан шэнэ хуудаhан болохо!

II. Юhэдэхи табан жэлэй түсэбэй социально-экономическа гол зорилгонууд

...нүд! Директивэнүүдэй проект — энэ хадаа социалис об... ...хүгжэлтын мүнөөнэй шатада партиин экономическа ...элүүлхэ, социально-экономическа шухалын шухала ...дые шиидхэхэ түсэб мүн.

...табан жэлэй түсэб коммунизмын замаар совет об... ...шадаа урагшаа дабшалтын, коммунизмын материаль... ...скэ үндэhэ hуури байгуулгада, ороной экономическа ...алха хүсэ шадалые бэхижүүлгэдэ шухала шата бо... ...на. Түсэбтэ **табан жэлэй гол зорилго гэбэл, социалис ...хурдан түргэнөөр хүгжөөhэнэй, тэрэнэй ашаг үрые ...нэй, научно-техническэ дэбжэлтын ба ажалай бүтээ... ...ые хурдадхаhанай үндэhөөр арадай ажаhуудалай ма... ...болон культурна хэмжээе горитойхоноор дээшэлүүл...** ...га болоно.

...алай материальна болон культурна хэмжээе ...ор дээшэлүүлхэ зорилго табихадаа, парти бол... ...ниитын үйлэдбэриин энээнэй урдахи бүхы хүгжэл... ...туулагдаhан бодото арга боломжонуудhаа, социалис эко... ...хүгжэлтэ түгэс нөөсэhөө үндэhэлнэ. Тэдэниие ороной ...доход тодорхойлно.

...хи табан жэлэй туршада национальна доходой жэлэй ...гын хэмжээн 325 миллиард түхэриг, тиихэдэ табан жэ... ...бүхыдөө — 1 триллион 625 миллиард түхэриг бо... ...Харин наймадахи табан жэлэй туршада тэрэ 233 ...түхэриг болоо hэн. Юhэдэхи табан жэлэй түсэбэй зо... ...бэелүүлхэ материальна үндэhэ hуури энэл даа.

...арад — өөрынгөө национальна доходой бүрин эрхэ... ...ын. Социалис обществодо нөөсэ ба хэрэглэмжын хоорон... ...ис байгуулалтын шэнжэтэй эбсэшэгүй хёмороон бай... ...манайда нөөсэшье, хэрэглэмжын зөөришье бүхы арадай ...бүрин хэрэглэгдэдэг.

...арадай ажахые түсэбэй ёhоор хүгжөөхын тула ...-ленинскэ теориие хүтэлбэри болгон, национальна до... ...ёhоор тааруугаар хубаарилха, мүн бүхы өрхэ ...дые - үйлэдбэриин туйлагдаhан хэмжээе, хүн зоной ...хэмжээе, уласхоорондын оршон байдалые, экономи... ...зорилгонууд ба ерээдүйень бүхы талаhаань хараа... ...шухала.

...байгуулалтын мүнөө шатын зорилгонууд ба эрхэ ...hээ шэнэ табан жэлэй гол, хоорондоо нягта холбоо... ...даануд гарана гэбэл:

...эр, арадай ажабайдалые улам дээшэлүүлхэ, тэрэ... ...ба ажаhуудалай эрхэ нүхэсэл hайжаруулгада бүри ...хандуулагдана. Арадай ажабайдалые саашадань ...хэрэгтэ мүнгэ зөөри гүрэнэй бүри ехээр зорюулжа ...үнгэрhэн ба шэнэ табан жэлэй шэнжэ шанар боло... ...хи табан жэлэй туршада энэ мүнгэ зөөриин нэмэлтэ ...миллиард түхэриг болоо, харин юhэдэхи табан жэлдэ ...лиард түхэриг болохоор түсэблэгдэнэ;

...ор, эрдэм, техникын дэбжэлтые горитойхоноор хур... ...үндэhэ hуури дээрэ бүхы ниитын үйлэдбэриин хүгжэлтэ бүри шангадаха, тэрэнэй ашаг үрэ дээшэлхэ. Үйлэдбэриин бүридэлые горитойхоноор hайжаруулга, техническэ талаараа бүри hайн машина болон түхеэрэлгэнүүдые, шэнэ материалнуудые гаргалга, элдэб янзын продукци бүри олоор гаргалга энээндэ туhалха ёhотой.

Директивэнүүдэй проект дотор юhэдэхи табан жэлэй туршада ниитын үйлэдбэриие хүгжөөхэ талаар иимэ шухалын шухала үрэ дүнгүүд хараалагдана.

	1970 он	1975 он	Табан жэлэй турша туйлагдаха нэмэлтэ ургалта 1966—1970 онууд	1971—1975 онууд
национальна доход (сасуулагдамал сэнгээр) млрд. түхэригөөр	266,3	365—373	77,2	99—107
тэдэ тоодо: хэрэглэмжын фонд	197,2	272—278	56,8	75—81
нөөсэлгын фонд	69,1	93—95	20,4	24—26
промышленностиин продукци (сасуулагдамал сэнгээр) млрд. түхэригөөр	373	528—544	125	155—171
хүдөө ажахын продукци (дурсагдаhан табан жэлэй туршада дунда зэргын хэмжээн сасуулагдамал сэнгээр) — млрд. түхэригөөр	80,3	96—98	14	15,7—17,7
ажалай бүтээсын ургалта — процентээр:				
промышленностьда	—	—	32	36—40
хүдөө ажахыда (колхоз, совхозууд)	—	—	35	37—40
барилгада	—	—	22	36—40

Шэнэ табан жэлдэ **бүхы арадай ажахын хурдан түргэн хүгжэлтэ хангагдаха юм.** Табан жэлэй туршада ороной национальна доход 37—40 процентээр, промышленна продукциин хэмжээн — 42—46 процентээр, хүдөө ажахын продукциин жэлэй дунда зэргын хэмжээн — 20—22 процентээр дээшэлхэ байна.

Табан жэлэй туршада үйлэдбэриин зэбсэг хэрэгсэл гаргалгые 41—45 процентээр, хэрэглэмжын зүйлнүүдые гаргалга 44—48 процентээр ехэ болгохо гээд хараалагдана.

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдые тодорхойлhон КПСС-эй ЦК-гай июлиин Пленумэй (1970 он) тогтооhон даабаринууд Директивэнүүдэй проект дотор бүрин хараада абтанхай.

Мүнөөнэй табан жэлдэ хүдөө ажахые, мүн хүн зоной хэрэглэхэ эд бараа гаргалгатай холбоотой hалбаринуудые хүгжөөлгэдэ зорюулагдаха иимэ ехэ мүнгэн ба материальна зөөри хэзээдэшье зорюулагдаагүй юм гэжэ онсолон тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Энэ хадаа ойрын сагта аша үрэеэ харуулха гэжэ, город болон хүдөө тосхондо хүн зоной ажаhуудалые саашадань дэбжээлгэдэ hайн нүлөө үзүүлхэ гэжэ этигэнэбди.

Советскэ Союз эгээн хүсэтэй социалис орон байhан туладаа бүхы дэлхэй дээрэ хүгжэжэ байhан эрдэм, техникын хубисхалда түрүү үүргэ дүүргэнэ.

Юhэдэхи табан жэлэй туршада **эрдэм техникын хубисхалай туйлалтануудые ашаглаха замаар томо алхам** хэгдэхэ юм. Энэ хубисхал ниитын үйлэдбэридэ бүри ехэ нүлөөгөө үзүүлжэ байна. Эрдэм, техникын хубисхал үйлэдбэриин арга шадалые үндэhөөрнь хубилгаха, ажалай тон шэнэ, бүтээсэ ехэтэй зэбсэг, шэнэ шэнжэ шанартай материал бии болгохо арга нээжэ үгэнэ, шэнэ hалбаринуудые бии болгоно, үйлэдбэриин бүхы ажал ябуулгын ашаг үрые урдань үзэгдөөгүй ехээр дээшэлүүлхэ арга хангана.

Капиталай оронуудта буржуази энэ хубисхалай туйлалтануудые ангиингаа аша туhада хэрэглэнэ. Зүгөөр эрдэм, техникын хубисхал капитализмын социальна зүрилдөөнүүдые улам ехээр хурсадхана.

Жэшээлхэдэ, США-да энээнэй урдахи жэлнүүдтэ болоhон ажалай бүтээсын ургалтын зарим тэдыгээр хурдабшалга хүдэлмэригүйдэлгые бүри ехэ болгоо: оломиллион ажалшад фабрика болон заводуудай газаа хаягдаhан байгаа.

Ангиин хёморооной хурсадаhан тухай забастовочно хүдэлөөнэй хэлбэришэгүй ургалта гэршэлнэ. США-гай ажалай министерствын тусхайта мэдээсэлэй ёhоор, 1966—1970 онуудай туршада забастовконуудай болоходо 220 миллион хүдэлмэриин үдэр миин хаягдаhан байгаа. Тиихэдэ 1961—1965 онуудта 97 миллион хүдэлмэриин үдэр хаягдаhан юм.

Имагтал социалис байгуулалта эрдэм, техникын дэбжэлтын хизаарлашагүй ехэ арга боломжо байгуулна. Капиталис экономикоhоо тад ондоо социалис үйлэдбэриин саг үргэлжын хурдан түргэн ургалта ажалай бүтээсын түргэнөөр ургахадашье совет хүнүүдые ажалаар бүрин хангана.

Имагтал социализмын ашаар, имагтал ниитын энэ байгуулалта дотор эрдэм, техникын хубисхал бүри хүсэдөөр, бүхы талаараа хүгжэхэ юм. Энэ хүгжэлтын аша үрэ бүхы ажалшадай баялиг болохо байна.

Техническэ дэбжэлтые тодорхойлдог hалбаринууд булюу түргэнөөр хүгжэхэ гэжэ Директивэнүүдэй проект дотор хараалагдана. Электроэнергетикэ, химиин ба нефтехимическэ промышленность, машина бүтээлгэ, прибор бүтээлгэ, автоматизацилгын зэбсэгүүдые, тоо бодолгын машинануудые, хүндэ хүшэр ажалые оньhожоруулха түхеэрэлгэнүүдые гаргадаг hалбаринуудай бүхы продукци гаргалга табан жэлэй туршада 67 процентээр ехэ болохоор хараалагдана.

Эрдэм техникын хубисхалай арга боломжонуудые ашаглаха хэрэг бүри ехэ гаргаша хэхэ эрилтэ табина. Зүгөөр общество хадаа хүгжэлтынгөө шата бүхэндэ эдэ зорилгонуудта шэглүүлхэ бүрин тодорхой нөөсэтэй байдаг. Тиимэhээ эрдэм, техникын дэбжэлтын эгээн шухала шэглэлнүүдые шэлэн абажа, булюу ехээр хүгжөөхэ шухала, гүрэнэй нэгэн адли техническэ политикые зохёожо, шууд сэхээр бэелүүлхэ хэрэгтэй. Энэ политикын гол зорилгонууд Директивэнүүдэй проект дотор найруулагданхай.

Нэгэдэхи зорилго гэбэл, ажалай үндэhөөрөө шэнэ зэбсэг, материал болон технологи бии болгохо. Мэдээжэ шиидхэбэринүүдые дабтангүйгөөр, дэлхэйн эрхим шанартай хэмжээндэ хүрэхые хараалха хэрэгтэй. Имагтал иигэжэл, коммунизмын материально-техническэ үндэhэ hуури байгуулха эрилтэдэ хүрэмэ техникэ бии болгожо, капитализмтай хэдэг экономическа мүрысөөндэ түгэс **илалтые хангажа шадаха байнабди.**

Хоёрдохи зорилго — хуушарhан техникые түргэнөөр шэнэдхэхэ, hэльбэхэ. Энэ табан жэлэй туршада үйлэдбэриин шэнэ хүсые нэбтэрүүлэн ашаглаха хуби 1975 ондо промышленностьда 46, хүдөө ажахыда — 60 процент болохо юм. Энэ хадаа үйлэдбэриин техническэ хэмжээе горитойгоор дээшэлүүлхэ. Шэнэ техникын талаар түсэбүүдые дүүргэхэ ябадал арадай ажахын бүхы hалбаринуудай министерствэнүүдэй, предприятинуудай ажал ябуулгые, мүн социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые сэгнэхэдэ шухалын шухала зүйл болохо зэргэтэй.

Техническэ дэбжэлтын гол шэглэлнүүдэй нэгэн — гар ажалые машинаар хэдэг болохын тула хүндэ хүшэр ажалые үргэнөөр оньhожоруулга болоно. Промышленностьда, барилгада, хүдөө ажахыда, транспортдо үйлэдбэриин эгээн шухала ажалые үргэлжэдэнь оньhожоруулгые дүүргэхэ хэрэгтэй. Хоорондоо холбоотой янза бүриин машинануудые бүтээхэ түсэб табидаг болохо, хүтэлбэриин автомат гуримые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ шухала.

Тэрэшэлэн арадай ажахыда хими нэбтэрүүлгын хэмжээе горитойхоноор у р г э д х э х э, промышленностиин, хүдөө ажахын гол гол hалбаринуудта химическэ продуктнуудые, материалнуудые бүри үргэнөөр хэрэглэдэг болохо, тэрэшэлэн химиин технологическа үйлэдбэри нэбтэрүүлхэ хэрэгтэй. Энэ хадаа ниитын үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ шухала эрхэ нүхэсэлнүүдэй нэгэн мүн.

Үйлэдбэриин ургажа байгаа хэмжээн, тэрэнэй ашаг үрые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлгэ хадаа гол үйлэдбэреэ хүгжөөхэhөө гадна, мүн туhалбариин үйлэдбэриие хүгжөөлгэдэ бүхы талаhаань хандаха эрилтэ табина. Мүн юумэ хадагалдаг, амhартын ажахынууд тухай мартажа болохогүй. Тэдэнэй ямар байдалтайhаа түүхэй эд, материал болон бэлэн продукци хадагалха, алмаха ябадал ехээр дулдыдаха байна.

Техническэ дэбжэлтые хурдадхаха зорилгые шиидхэлгэдэ ажахын тоосооной харилсаануудай бүхы гурим, тусхайлбал, продукциин экономическа талаараа үндэhэлэгдэhэн сэн, предприятинуудые мүнгөөр hомолхо, зээли үгэхэ гурим туhалха байна.

Техническэ, экономическа, социальна дэбжэлтые хурдадхалгада манай **наукын** үүргэ ехэ. Бүхы хүдэлмэреэ — научна шэнжэлгэhээ, техническэ шиидхэбэринүүдhээ эхилээд, тэдэнэй дүнгүүдые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ хүрэтэрхи бүхы хүдэлмэриие түргэнөөр дүүргэхэ ябадалые хангабал, наука өөрынгөө үүргые амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаха байна.

Манай Эхэ ороной экономическа, бэеэ хамгаалха хүсэ шадалые дээшэлүүлгэдэ эрдэмтэдэй оруулhан ехэ хубитые үндэрөөр сэгнэнэбди. Манай эрдэмтэд, теоретигүүд ба туршан шалгагшад аша үрэ ехэтэй научна хүдэлмэри ябуулха шухала эрхэ байдалтай юм.

Гэбэшье шэнжэлгын үрэ дүнгүүдээр ходоодоо хананги байжа шаданагүйбди. Зарим академическэ, hалбаринуудай институдуудай, дээдэ hургуулинуудай хэдэг шэнжэлгэнүүд эрдэм, техникын дэбжэлтын шухала асуудалнуудые шиидхэхэ хүсэгүй байдаг.

Научна шэнжэлгын саашадаа ашаг үрэ ехэтэй байлга научна хүдэлмэрилэгшэдэй зохёон байгуулхы эдэбхиhээ дулдыдана.

Эрдэмтэдэй ажалай түлөөhэнэй гуримые нарижуулан hайжаруулха хэрэгтэй ха. Тэрэ хадаа хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй оруулhан бодото хубиие бүри ехээр хараадаа абаhан байха зэргэтэй. Энэ хадаа научна кадрнуудые hайнаар бэлдэлгэдэ, шэнжэлгын ашаг үрэтэй байлгада туhалха байна. Үйлэдбэритэй наукын холбооe бэхижүүлгэдэ үйлэдбэриин нэгэдэлнүүд ехэ үүргэ дүүргэхэ юм. Иимэ нэгэдэлнүүдтэ туhалбариин научна шэнжэлэлгэнүүдые, конструкторска ба туршалтын хүдэлмэриие түсэблэхэ хэрэг даалгахада болохо байна. Тиигэбэл, эрдэмэй туйлалтануудые үйлэдбэридэ түргөөр ашаглаха арга олгохо ёhотой.

Үйлэдбэриие хүсэ ехэтэйгээр хүгжөөхэ гэhэн партиин хараа шугам хадаа ниитын ажалай бүтээсые горитойхоноор дээшэлүүлхэ, түүхэй эд ба материалнуудые алмаха, үйлэдбэриин фонднуудые hайнаар ашаглаха, шэнэ техникэ нэбтэрүүлhэнэй, үйлэдбэриие эрдэм ухаанай ёhоор эмхидхэhэнэй, арадай ажахые хүтэлбэрилхэ арга дүрые hайжаруулhанай үндэhөөр капитальна hомололгын ашаг үрые дээшэлүүлхэ хэрэгэй шухала байhаниие тодорхойлно.

Юhэдэхи табан жэлэй туршада **ажалай бүтээсые промышленностьда** 36—40 процентээр д э э ш э л ү ү л х э гэжэ хараалагдана. Энээнэй урда тээхи табан жэлэй туршада тэрэ 32 процентээр ургаhан юм. Колхоз, совхозуудта ажалай бүтээсэ 37—40 процентээр дээшэлүүлэгдэхэ. 1966—1970 онуудта гэрэ 35 процентээр нэмэhэн юм. Барилгада ажалай бүтээсэ энээнэй урдахи табан жэлдэ туйлагдаhан 22 процентhээ 36—40 процентээр дээшэлүүлэгдэхэ. Эдэ даабаринууд арадай ажахые хүгжөөхэ манай бүхы программада шиидхэхы удха шанартай юм. Арадай ажаhуудалые hайжаруулга ажалай бүтээсын ургалтаhаа сэхэ дулдыдадаг гээшэ. Юhэдэхи табан жэлдэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлжэ, национальна доходой бүхы ургалтын 80—85 процентыень абаха ёhотой болонобди.

Ажалай бүтээсын ургалтые хурдадхаха эдэ даабаринууд бүрин дүүргэгдэмээр. Эдэ даабаринуудай дүүргэлтэ үйлэдбэриие техническэ талаар hайн зэбсэгжүүлгээр хангагдана.

Ажалые оньhожоруулхатай хамта үйлэдбэриин, ажалай эмхидхэлые саг үргэлжэ hайжаруулжа байха, хүдэлмэриин түрүү арга дүрые тараажа байха, ажалай сагые миин гээхэ я б а д а л ы е эрид хороохо хэрэгтэй. Хэдэ хэдэн промышленна предприятинуудта халаанайнгаа үедэ миин байха ушар бүхы хүдэлмэриин сагай 15—20 процент болодог ушартай эбсэжэ шадахагүйбди. Туhалбариин, тусхайлбал, транспортын, ашаа зөөлгын хүдэлмэриин эмхидхэлые hайжаруулгада онсо анхарал хандуулха хэрэгтэй. Эндэ олон хүдэлмэришэдые сүлөөлжэ, гол үйлэдбэридэ тэдэниие хэрэглэжэ болохо бшуу.

Ажалаар хүн зоной хүсэд дүүрэн хангагдаад байhан ушарта бидэнэр хүдэлмэришэдэй тооe олошоруулха аргаар үйлэдбэриин ехэ ургалта туйлаха гэжэ бодомжолхо ёhогүй байhан хадамнай энэ шухала юм. Мүн шэнэ табан жэлэй туршада хүн зониие соёлой, ажаhуудалай талаар хангадаг hалбаринуудта бүри олон хүдэлмэрилэгшэдэй эльгээгдэхэ байhые хараадаа абаха хэрэгтэй.

Хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай ажалай эрхэ нүхэсэл ба ажалай аюулгүй байдал сахилгые саашадань hайжаруулха, ажалай аюулгүйе сахиха техникын мүнөөнэй хэрэгсэл гаргаха үйлэдбэриие хүсэдөөр байгуулха шухала.

Шэнэ табан жэлэй туршада **продукци гаргахадаа материал багаар хэрэглэхэ** ябадал туйлаха томо хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэхээр хараалагдана. Энэ хадаа үшөөл ехэ дутуугаар хэрэглэгдэдэг манай экономикын туйлай ехэ нөөсэ мүн.

Түлишэ, минеральна түүхэй эд үйлэдбэрилэн абалга, металл үйлэдбэрилгые ехэ болгохо хэрэг капитальна hомололгын ехэ гаргаша хэхэ эрилтэ табидагынь мэдээжэ. Тиимэhээ түүхэй эд болон материал алмаха ябадал продукциин өөрын үные хямдаруулжа, мүн хүдэлмэришэ хүсэ, капитальна hомололго горитойхоноор хороохо арга олгоно. Үйлэдбэриин манай хэмжээндэ түүхэй эд ба материал алмаха гээшэ туйлай ехэ нэмэлтэ нөөсэ болоно.

Материал хэрэглэлгые хороолгоhоо эгээн ехэ үрэ дүн абахын тула шэнэ эрдэм, техникын, конструкторска шиидхэбэринүүд, түүхэй эд болбосоруулха шэнэ технологическа гурим хэрэгтэй, эд хэрэгсэлэй шэгнүүр бага болгохо шухала. Эд хэрэгсэлэй хүндэ шэгнүүр тэрэнэй техническэ үндэр шанар тухай гэршэ оройдоошье болодоггүй байhаниинь мэдээжэ. Харин хүнгэн эд хэрэгсэл техническэ талаараа түрүү юм. Техническэ арга шадалыень тэрэ зандань үлөөгөөд гү, али улам hайжаруулаад, машинын шэгнүүрые бага болгохын тула конструкторска шиидхэбэринүүдэй хэмжээе, мүн үйлэдбэриин юрэнхы техническэ хэмжээе дээшэлүүлхэ шухала. Тиимэ дээрэhээ продукци бүтээхэдээ материал багаар хэрэглэхэ ябадал энэ hалбариин, предприяти бүхэнэй үйлэдбэриин научно-техническэ хэмжээе сэгнэхэ шухала зүйлнүүдэй нэгэн болохой ёhотой. Түүхэй эдhээ бүри ехэ бэлэн продукци абадаг байхаар хүдэлмэреэ эмхидхэхэ шухала. Энэ хэрэгтэ технологидоо, үйлэдбэриин эмхидхэлдэ мүнөөнэй эрдэм ухаанай арга дүрэ бүри үргэнөөр нэбтэрүүлхэтэй хамта материалаа гамнаха, гаргашалгын нарин нягта бүридхэл хэхэ ушар ехэ удха шанартай. Энэ хэрэг предприяти бүхэнэй түсэбөөр хараалагдаhан байха зэргэтэй.

Үйлэдбэриин хүсэнүүдые, гол фонднуудые ашаглалгые hайжаруулха талаар ехэ хүдэлмэри хэхэ хэрэгтэй. Хэдэ хэдэн hалбаринуудай олон предприятинуудта гол фонднуудай ашаг үрэ үгэлгэнь бага болоно гэхэ гү, али үйлэдбэриин гол фонднуудай түхэриг бүхэндэ продукци гаргалга бага болоно.

Фонднуудай ашаг үрэ үгэлгын хэмжээн ехэнхидээ барилгын проект табилгын шанарhаа ба үнэ сэнгhээ дулдыдана. Үйлэдбэриин гол фонднуудай түхэриг бүхэндэ продукци гаргалга, ашаг олзотой байлга, ажалай бүтээсэ хуушанайхиhаа шэнэ предприятинуудта дээгүүр байха ёhотой гэжэ х а р а а д а а абаха зэргэтэйбди. Энэ хадаа ашаг үрэ улам ехэтэй техническэ шиидхэбэринүүдые гаргахыень, барилгын болзор горитойхоноор хороохыень, барилгые хямда болгохо эрилтэ проектнэ ба барилгын организацинуудай үмэнэ табина, харин промышленностиин үмэнэ шэнээр тодхогдоhон фонднууд ба хүсэнүүдые бүри түргэнөөр ашаглаха эрилтэ табина.

Ашаг үрые дээшэлүүлхэ зүйл бүхэниие: ажалай бүтээсые, материал багаар хэрэглэлгые, фонднуудай ашаг үрые hайжаруулха шухала, тиигээд эсэсэй эсэстэ ниитын ажалай бүхы гаргашые эгээн ехээр алмаха ябадал туйлаха шухала гэhэн тобшолол дээрэ хэлэгдэhэнhээ гарана.

Директивэнүүдэй проект дотор хараалагдаhан үйлэдбэриин ургалта, тэрэнэй ашаг үрые дээшэлүүлгэ болбол юhэдэхи табан жэлэй туршада үргэн ехэ **социальна программа** бэелүүлхэ бата найдамтай үндэhэ hуури байгуулжа үгэнэ. Энэ программын хараалhан зүйлнүүд гэбэл:

хүн зоной бүхы бүлэгүүдэй ажабайдалай эрхэ нүхэсэл hайжаруулха талаар олон хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ;

ажалай хүсэнүүдые бүри ашагтайгаар хэрэглэхэ, ажалай эрхэ нүхэсэлые саашадань hайжаруулха;

хүн зоной олзо доходой бүри ехэ ургалтые хангаха, тиихэдэ тэрэнэй хубаарилгын гуримые, ажалай түлөөhэ ба хүдэлмэрилэгшэдые экономическа талаар урмашуулгын гуримые hайжаруулха;

ургажа ябаhан үетэниие хүмүүжүүлгэдэ, олон үхибүүтэй бүлэнэртэ туhаламжа хүргэлгэдэ, эхэнэрнүүдэй ажалай, ажаhуудалай эрхэ байдал hайжаруулгада зорюулагдаха мүнгэ зөөриие горитойгоор ехэ болгохо;

хүн зоной культурно-техническэ хэмжээнэй саашанхи ургалтые хангаха, бүгэдэ ниитын дунда эрдэмэй hуралсалда оролгые түгэсхэхэ;

хүдөөгэй болон городой хүн зоной ажаhуудалые горитойхоноор дүтэлүүлхэ.

Арадай ажаhуудалай hайжархые бүхыдэнь тодорхойлбол, шэнэ табан жэлэй туршада хүн зоной бодото олзын ниитэ хэмжээн 72 миллиард түхэригөөр дээшэлхэ байна. Нэгэ хүн дээрэ абажа харабал, бодото олзо доход 30 процент шахуугаар ехэ болохо байна. Харин үнгэрhэн табан жэлдэ энэ ургалта 54 миллиард түхэриг болоhон юм.

Манай дайсад социализмые хардадаг, тиихэдээ ажалые hайнаар эмхидхэхэ, бэлиг шадабаряа харуулха, хүгжөөхэ талаар хүдэлмэрилэгшэдэй урмашаха ябадалтай социалис байгуулалта эбсэшэгүй юм гэжэ юумэ ойлгоогүй хүнүүдтэ ойлгуулхые баадхана. Үнэн дээрээ социализм, коммунизм гээшэ зохёохы, сүлөөтэ ажалай хүгжэн мандалга юм. Социалис гүрэн хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй ажалай бүтээсын ургахын, тэрэниие мэргэжэл ехэтэй болгохын тула эрхэ нүхэсэл түсэбэй ёhоор байгуулжа, энээнэй үндэhөөр бүхы хүн зоной олзо доходой дээшэлхые, мүн ажаhуудалайнь hайжархые хангана. Ехэ юумэн хэгдээ. Юhэдэхи табан жэлэй туршада манай обществын бүхы ажалшадай бүри ехэ аша үрэтэйгөөр ажаллахын тула бүри ехэ юумэн хэгдэхэ.

(Үргэлжэлэлынь 4-дэхи нюурта).

НҮХЭР А. Н. КОСЫГИНАЙ ЭЛИДХЭЛЭЙ ҮРГЭЛЖЭЛЭ

Нүхэдүүд! Совет экономико хүгжэлтынгөө бүхы шатада капиталис экономикоһоо арсашагүй булюу байһанаа хододоо эли тодоор харуулжа байгаа.

Эдэ булюу зүйлнүүд арадай ажахын бүхы һалбаринуудтэ томо, мүнөөнэй техническэ, индустриальна үндэһэ һуури түүхын богонихон болзорой туршада байгуулха, мэргэжэл ехэтэй хүдэлмэрилэгшэдэй олон миллион тоотой армиие хүмүүжүүлхэ, байгаалиин асари ехэ нөөсэ, арга боломжонуудые ажахыдаа хэрэглэхэ арга олгоо. Манай экономико кризисые, уналгые, экономическа бусад һандаралые мэдэдэггүй.

Манай ороной бата найдамтай дабшалта һэн түрүүн экономическа хурдан ургалтаар, үйлэдбэриин хүсэнүүдые түргэнөөр ехэ болголгоор тодорхойлогдоно. Һүүлэй үеын, 1970 ониие оруулалсаһан мэдээнүүд иимэ.

Хэрбээ Америкын Холбоото Штадуудта национальна доходоо хоёр дахин ехэ болгохын тула 20 жэл, Англида — 30-һаа үлүү жэл, ФРГ-дэ—15 шахуу жэл хэрэгтэй болоо һаань, Советскэ Союзда нниитын үйлэдбэриин туйлай ехэ хэмжээтэйшье һаань — 10 жэл хэрэгтэй болоо һэн.

Хэрбээ США-да промышленна продукциин үйлэдбэриин хэмжээе хоёр дахин ехэ болгохын тула 18 жэл, Англида — 22 жэл, ФРГ-дэ — 11-һээ үлүү жэл хэрэгтэй байгаа һаань, Советскэ Союзда — 8,5 жэл хэрэгтэй болоо һэн.

Хэрбээ США үйлэдбэриин гол фонднуудаа 22 жэлэй туршада, Англи — 19 жэлэй, ФРГ — 10 жэлэй туршада хоёр дахин ехэ болгоо һаань, Советскэ Союз — 8 жэлэй туршада тэрэниие туйлаһан байна.

Социалис экономикын алхам иимэл даа. Эдэ бүгэдэ манай арадай ажахын түсэбэй ёһоор, хурдан түргэнөөр хүгжэжэ байһаниие үнэмшэстэйгөөр гэршэлнэ. Иимэ хурдан түргэн ургалтые капитализмын дурсагдаһан нэгэшье ороной экономико мэдэхэгүй.

Зүрилдөөтэ нниитын хоёр ондоо байгуулалтын хоорондохи экономическа мүрысөөндэ үшөөл удаан сагай, үсэд нэтэрүү тэмсэл ябуулха байнабди. Бидэнэр, коммунистнууд, энэ тэмсэл эсэстээ социализмын илалтаар дүүрэхэ гэжэ этигэнэбди.

Юһэдэхи табан жэлэй даабаринуудые бэелүүлгэ манай экономикын шэнэ дэбжэлтые хангаха, совет хүнүүдэй ажаһуудалай хэмжээе горитойхоноор дээшэлүүлхэ арга олгохо юм.

III. Материальна үйлэдбэриин хүгжэлтэ

Нүхэдүүд! Директивэнүүдэй проект дотор материальна үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудые хүгжөөхэ үргэн ехэ программа табигданхай. Эгээн шухала зарим зорилгонуудта тогтохомни.

Промышленность. 1975 ондо 528—544 миллиард түхэриг хүрэтэр промышленна продукци бүтээн гаргаха гэжэ хараалагдана. 1965 ондо 248 миллиард түхэригэй продукци бүтээн гаргагдаа һэн гэжэ һануулһууб. Тинхэлээрээ арбан жэл соо манай орон доторхи промышленна үйлэдбэриин хэмжээн хоёр үлүүтэй дахин ехэ болохо болоно.

Продукци үйлэдбэрилгые саг үргэлжэ ехэ болгохо гээшэ манай промышленностиин хүгжэхэ хуули ёһониинь мүн. Шэнэ табан жэл соо тэрэнэй бүхы һалбаринууд түргэнөөр хүгжөөгдэхөөр хараалагдана. Гурбан табан жэлэй турша соо промышленна продукциин үйлэдбэриин ямараар ургаһые хэдэн тоогоор харуулхамни. Жэшээнь, долоодохи табан жэл соо—84 миллиард түхэригэй, наймадахи табан жэл соо—125 миллиард түхэригэй промышленна продукци ехээр гаргагдаһан байна. Юһэдэхи табан жэл соо 155—171 миллиард түхэригэй продукци ехээр гаргагдаха.

Хүндэ промышленность хадаа манай ороной экономическа хүсэ шадалтай байха, мүн арад зонойомнай ажана байдалай саашадаа һайжарха гол үндэһэ һууринь байһан ба байнашье. Хүндэ промышленность болбол техническэ талаараа дэбжэхэ, арадаймнай бүхы ажахын, тэрэ тоодо хүдөө ажахын ба хэрэглэмжын зүйл бүтээлгэтэй холбоотой һалбаринуудые хүгжөөнэ, тэрэшэлэн Совет гүрэнэй өөрыгөө хамгаалгые улам бэхижүүлхэ хэрэг хангана. Эдэ зорилгонууд манай арадта тон шухала удха шанартай. Хүндэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд тэрэнээ нэрэтэй солотойгоор дүүргэхэ гэжэ найдажа байнабди.

Эгээн түрүүн **түлишын-энергетикын һалбаринууд тухай** хэлэхэ шухала. Эдэ һалбаринууд хадаа түлишэ болон энергиин талаар арадай ажахын улам ехэ боложо байгаа эрилтые, хүн зоной эрилтые, түлишын ба энергетическэ нөөсэ ашаглаха гүримые улам һайжаруулха зорилготой юм.

Шэнэ табан жэлдэ түлишэ ба электроэнерги иимэ хэмжээтэйгээр үйлэдбэрилэгдэхэ.

	Үйлэдбэриин хэмжээн		Үйлэдбэриин бүхы ургалта	
	1970 он	1975 он Директивэнүүдэй проектээр	Наймадахи табан жэлдэ	Юһэдэхи табан жэлдэ
Электроэнерги — миллиард киловатт-час	740	1030—1070	233	290—330
Нефть (газай холисогүйгөөр)—миллион тонно	349	480—500	107	131—151
Байгаалиин газ — миллиард кубометр	198	300—320	70	102—122
Нүүрһэн—миллион тонно	624	685—695	46	61—71

Табан жэл соо 65—67 миллион киловатт үлүү хүсэтэй шэнэ электростанцинууд ашаглалгада үгтэхэ юм. Эдэ бүхы нэмэлтэ хүсэнүүдэй 12 процентыень атомна электростанцинууд үгэхэ байна гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

Шэнэ табан жэлдэ атомна электростанцинуудые бүтээхэ үргэн ехэ программа бэелүүлжэ эхилхэмнай. Эгээн түрүүн ороноймнай түлишын нөөсөөр хоморшог Европодохи хубидань тиимэ электростанцинууд байгуулагдаха юм. 10—12 жэлэй хугасаа дотор 30 миллион киловатт хүсэтэй атомна электростанцинуудые ашаглалгада оруулха гэжэ тус программа хараална. Энэнь нүүрһэнэй промышленностиин хүгжэлтэдэ һомологдохо капитальна һомололгые 3 миллиард түхэригөөр бага болгохо юм. Үнгэрэгшэ табан жэлдэ бидэ тиимэ ехэ программа бэелүүлжэ эхилхэ аргагүй байгаабди. Юундэб гэхэдэ, машина бүтээлгэмнай атомна электростанцинуудай шухала хэмжээнэй түхеэрэлгэнүүдые үйлэдбэрилхөөр үшөө бэлэн бэшэ байгаа.

Юһэдэхи табан жэлдэ электроэнергетикые хүгжөөлгэдэ, мүн энэ һалбаридахи техническэ дэбжэлтые хурдадхаха ондоошье үндэһэн хубилалтанууд болохо юм. Теплоэнергетикэдэ томо томо электростанцинуудые байгуулха гэжэ хараалагдана. Тэдэ электростанцинууднай 300 мянган киловаттһаа байтагай 500, 800 мянган киловатт, 1 миллион 200 мянган киловатт хүрэтэр энергетическэ блогуудтай, 4 миллион хүрэтэр киловатт хүсэтэй байха юм. Энэнь түлишэ нилээд ехээр алмаха, энергетикэдэхи ажалай бүтээсые эрид ехэ болгохо байна.

Үнгэрэгшэ табан жэлдэ ороноймнай Европодохи хубиин нэгэдэмэл энергосистемэ байгуулагдаа һэн. Мүнөө СССР-эй нэгэдэмэл энергосистемэ байгуулагдажа үргэлжэлүүлэгдэхэ юм. Бидэ һаядаа электроэнергиие Сибирь, Казахстанһаа Европейскэ районуудта дамжуулан үгэжэ шададаг болохобди. Гүрэнэй энергетическэ системэдэ колхозууд болон совхозууднай булта шахуу оруулагдаха байна.

Юһэдэхи табан жэлдэ Тюмениин болон Мангышлагай нефтеэр тон баян шэнэ газарнуудһаа нефть ехээр абтаха юм. Нэмэжэ абтаха нефтиин 75 процентнь тэндэһээ абтаха гэжэ хараалагдана. Ороноймнай Европодохи хубиин нефть абадаг хуушан районуудта энэ продуктые бүри хүсэд һайнаар абаха, тиихэ зуураа, тэрэнэй байдаг газарые ашагтай һайн аргаар хэрэглэхэ гээшэ тон шухала зорилго болоно. Оренбургскэ областиин, Коми АССР-эй, Тюменскэ областиин, мүн Узбегэй, Туркмениин ССР-эй тон шухаг шэнэ хэбтэшэнүүдые гол түлэб ашаглан, газ абалга тон ехэ хэмжээндэ үргэдхэгдэхэ байна. Эдэ баян хэбтэшэнүүд оронииемнай газаар хангаха тон ехэ гуламта боложо үгэхэ юм. Бүдүүн трубопроводууд табигдаха, нефть болон байгаалиин газ эгээн ехээр хэрэглэдэг районуудтамнай тус зүйлнүүд абтадаг газарһаа хэдэн мянган модоной газарта соргонуудаар дамжуулагдан, элбэг ехээр эльгээгдэжэ байха юм. Нефть болбосоруулдаг промышленностьда эгээн һайн шанартай нефтиин зүйл: сера багатай дизельнэ түлишэ, автомобилиин эрхим һайн бензин, тон һайн шанартай тоһо абалгада онсо анхарал табигдаха байна.

Нүүрһэ малталгые нилээд хямдаруулхын, шахтернуудай ажалай эрхэ нүхэсэл һайжаруулхын тулада нүүрһэнэй промышленностиие техническэ талаарнь шэнээр хангаха гэжэ Директивэнүүдэй проект хараална. Томо томо карьернүүдтэ нүүрһэ нээмэл аргаар малтан абалга ехээр хүгжөөгдэхэ юм; бүхыдөө малтагдаһан нүүрһэнэй гурбанай нэгэ шахуу хубинь иимэ аргаар малтагдажа абтаха. Хүндэ хүшэр хүдэлмэринүүдые, илангаяа газар доро хэгдэдэг хүдэлмэринүүдые үргэлжэдэнь оньһожоруулхада, автомадаар хангахада нүүрһэнэй промышленностиин ажалай бүтээсые 40 процент тухай ехэ болохо арга олдохо юм. Үнгэрэгшэ табан жэлдэ нүүрһэнэй промышленностиин ажалай бүтээсэ 20 процентээр дээшэлээ һэн. Энэ юун гэһэн удхатайб гэбэл, шэнэ табан жэлдэ нүүрһэ абалга 11 процентээр ехэ болохо, тиихэ зуураа, тэндэхи хүдэлмэрилэгшэдэй тоо 20 процентээр үсөөн болохо юм.

Хүгжэлтэ тухайнь тогтон хэлэмээр, хоёрдохи бүлэг һалбари гэхэдэ, **түүхэй эд хэрэгсэлэй һалбаринууд** болоно. Эдэнэй гол зорилгонь арадайнгаа ажахые һайн шанартай түүхэй эд хэрэгсэлнүүдээр тоогойшье, янза түхэлэйшье талаар хэрэгтэй соонь хангаха ябадал болоно. Эдэ бүхы хэрэгсэлнүүдынь саашадаа болбосоруулагдахаар бэлэн болгогдоһон байха ёһотой.

Директивэнүүдэй проект иимэ хэмжээнэй тон шухала зүйлэй түүхэй эд болон хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргаха гэжэ хараална.

	Үйлэдбэриин хэмжээн		Үйлэдбэриин бүхыдөө ургаһаниинь	
	1970 он	1975 он Директивэнүүдэй проектын ёһоор	Наймадахи табан жэлдэ	Юһэдэхи табан жэлдэ
Булад — миллион тонно	116	142—150	25	26—34
Химическэ болон нефтехимическэ промышленностиин продукци —миллиард түхэриг	21,1	36,2	9,3	15,1
Пластмасса, синтетическэ дабирхай—мянган тонно	1672	3457	869	1875
Химическэ утаһан — мянган тонно	623	1050—1100	216	427—477
Целлюлозо—мянган тонно	5110	8490	1875	3380
Саарһан — мянган тонно	4185	5560	954	1375
Цемент — миллион тонно	95	122—127	23	27—32

Табан жэл соо хара металл үйлэдбэрилгэ 28 процентээр, үнгэтэ металл—40 процентээр ехэ болохо юм.

Металлургида агрегадуудай нэгэ доро хүдэлхэ хүсэниинь нилээд ехэ болохо. 3200 кубическа метр багтаасатай доменно пээшэнүүдые саашадаашье барижа байха гэжэ хараалагдана. 1975 ондо 5 мянган кубическа метр багтаасатай доменно пээшэн бариха гэжэ хараалагдана. Кислородтой конверторнүүдтэ шудхагдаһан буладай хэмжээниинь энээниие бүхы дээрэнь абалгын хэмжээнһээ 30 процент хүрэтэр ехэ болохо юм; тиимэ конверторнүүдэй эгээн ехэ багтасань 130 тонноһоо 350 тонно хүрэтэр ехэ болгогдохо байна. Буладые таһалгаряагүйгөөр эюулэн шудхалга горитойгоор ехэ болохо юм.

Түмэрэй рудагай түүхэй зүйлнүүд хайлуулан шудхагдахаар нилээд бэлэн болгогдожо хэрэглэгдэхэ байна. Металлургимнай машина бүтээгшэдтэ зохихо зүйлэй бүри һайн прокат тон нарин зүб хэмжээтэйгээр бэлэдхээд, эльгээжэ байха ёһотой. Тиигээ һаа, эдэ зүйлнүүдые машина бүтээлгэдэ болбосоруулан хэрэглэхэдэ угаа ашагтай һайн байха юм. Трубануудые оло олоор түргэн хэжэ гаргаха, бүдүүн газопроводно трубануудые, машина бүтээлгэдэ хэрэгтэй нимгэн трубануудые, нефтиин болон газай промышленностьда хэрэгтэй тон бүхэ трубануудые бүтээхэ шэнэ шэнэ заводуудые байгуулха гэжэ хараалагдана.

Директивэнүүдэй проект дотор хараалагдаһанай ёһоор, үнгэтэ металл бүри ехээр үйлэдбэрилдэг болохын тула Братска, Красноярска, Эрхүүгэй алюминиин заводуудай барилга дүүргэхэ, Норильска, Джезказганска, Алмалыкска болон Гайска комбинадуудые шэнэдхэн һэльбэжэ үргэдхэхэ байна. Үнгэтэ металлургида түүхэй эд хэрэгсэл таһалгаряагүй һайнаар үгэжэ байха бата үндэһэ һуури бии болгохо хэрэгтэ бүри ехэ анхарал табиха шухала. Алмаз, алта болон үнгэтэ малтамалнуудые саашадаа бүри ехээр абадаг болохо зорилго шухала байна.

Үнгэрһэн жэлнүүдтэ химическэ промышленностьда гүрэнэй зүгһөө гаргагдаһан угаа ехэ мүнгэ зөөри шэнэ табан жэлдэ хүсэд һайнаар ашаяа харюулха зэргэтэй. 90 миллион тонно минеральна үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилэгдэхэ, энээнэй 80 процентнь тон һайн шанартай олон холисотой үтэгжүүлгэ байха юм. Химическэ утаһа гаргажа абалга 1,7 дахинһаа үлүүтэйгээр, пластмасса болон синтетическэ дабирхай абалга хоёр дахин ехэ болохо, ажаһуудалда хэрэглэгдэдэг химиин зүйлнүүд 1,9 дахин ехэ болохо юм.

Химиин үйлэдбэриин ба тэрэниие техническэ талаараа хангалгын бүри ехэ болохо байһаниие харуулхын тула иимэ нэгэ жэшээ абахамни. Мүнөө үедэ Невинномысска, Северодонецкэ, Новомосковско химическэ комбинадуудта жэл соо 400—450 тонно аммиак үйлэдбэрилхэ хүсэтэй агрегадууд бодхоогдожо байна. 1948 ондо бүхы орон доторнай аммиак үйлэдбэрилдэг байһан бүхы заводуудай хүсэтэй нэгэ иимэ агрегадай хүсэниинь адлишуу юм. Иимэ агрегадуудта хүдэлмэрилхэдэ ажалай бүтээсэ мүноөнэй бага хүсэтэй агрегадуудайхиһаа 10 дахин ехэ байха юм.

Резинын промышленность үргэнөөр хүгжэхэ. 1975 он багта 50 миллион шинэ бүтээгдэхэ. Каучук үйлэдбэрилгэ 1,7 дахин ехэ болохо байна.

Химическэ промышленностиин үргэнөөр хүгжэхын тула химическэ бүхы зүйлэй продукциие эгээн түрүүшын түүхэй эд хэрэгсэлнүүдые, химическэ материалнуудые, болбосоруулагдажа байгаа зүйлнүүдые, бэлэн болоһон зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ хэрэгые хоорондонь таарууга ар эмхидхэхэнь угаа шухала байна.

Ой модоной болон модо болбосоруулгын промышленность модоной зүйлнүүдые бүри һайнаар ашаглаха хэрэгтэ онсо анхарал табиха ёһотой болоно. Шэнэ табан жэлдэ модоной зүйлнүүдые үргэлжэдэнь, химическэ болон механическа аргаар болбосоруулжа, 75 процент хүрэтэр ашагтайгаар хэрэглэхэ гэжэ хараалагдана. Энээнэй ашаар модоной зүйлөөр хэгдэһэн хабтагайнууд 2,8—2,9 дахин ехээр, целлюлозо 1,7 дахин ехээр үйлэдбэрилэгдэхэ байна.

Арадай бүхы ажахые техническэ талаарнь шэнээр зэбсэгжүүлэн хангаха материальна бодото үндэһэ һууринь **машина бүтээлгэ мүн.** Машина бүтээлгэ хадаа бүхы һалбаринуудые эрхим шанартай машина, түхеэрэлгэнүүдээр хангаха гол зорилготой юм. Шэнэ машинануудай бүтээсыень бүри ехэ болгохо, хэгдэдэг үнэ сэнгыень хямдаруулха шухала.

Машина бүтээлгын продукциие иимэ хэмжээтэйгээр үйлэдбэрилхэ гэжэ Директивэнүүдэй проект соо хараалагдана.

	Үйлэдбэрилгын хэмжээн		Үйлэдбэрилгын бүхыдөө ургаһаниинь	
	1970 он	1975 он Директивэнүүдэй проектээр	Наймадахи табан жэлдэ	Юһэдэхи табан жэлдэ
Машина бүтээлгын ба металл болбосоруулгын продукци — миллиард түхэриг	88	148	37	60
Автомобильнууд — мянган машина	916	2000—2100	300	1084—1184
тэрэ тоодо: хүнгэн автомобильнууд — мянган	344	1200—1300	143	856—956
Приборнууд, автомадай хэрэгсэлнүүд болон тэдэнэй запчастьнууд — миллион түхэриг	3102	6155	1684	3053
Хүнгэн, эдеэ хоолой промышленностиин машина түхеэрэлгэнүүд — миллион түхэриг	771	1564	263	793
Хүдөө ажахын машинанууд—миллион түхэриг	2115	3500	619	1385
Тракторнууд—мянган трактор	458,5	575	104	116,5
миллион мориной хүсэтэй	29,4	53	8,4	23,6
Таряа хуряадаг комбайнууд — мянган комбайн	99,2	138	13,4	38,8

Гараар хэгдэдэг хүшэр хүндэ ажал оньһожоруулхын тула, бүхы һалбаринуудта, илангаяа хүдөө ажахыда бии байгаа эгээн шухала үйлэдбэринүүдые үргэлжэдэнь оньһожоруулхын тула арадайнгаа ажахын бүхы һалбаринуудые техникээр хүсэд бүрин хангаха зорилго машина бүтээгшэдэй урда табигдана. 1975 он хүрэтэр хүдөө ажахын машина бүтээлгые 65 процентээр, трактор бүтээлгые 25 процентээр ехэ болгохо, тиихэ зуураа, эдэнэй номенклатурые олошоруулха, хүсыень нилээд ехэ болгохо гэжэ хараалагдана.

Автомадай хүсөөр ажаллаха зэбсэг хэрэгсэлнүүд хоёр дахин ехээр үйлэдбэрилэгдэхэ, научна прибор бүтээлгэ нилээд хүгжэхэ гэжэ хараалагдана. Электронно-тоололгын машинанууд 2,6 дахин олоор бүтээгдэхэ юм.

Эсэгэ ороноймнай автомобиль бүтээлгэ шэнэ табан жэлдэ тон ехээр хүгжөөгдэхэ байна. Ашаанай 22 түхэлэй автомобильнууд болон автотягачнууд бүтээгдэхэ, тэдэнэй ашаа тээдэг хүсэниинь ехэ болохо юм. Ашаанай автомобиль болон мөөртэй тракторнуудай прицепүүдые нэмэжэ олоор бүтээхэ хэмжээ ябуулганууд табан жэлэй түсэб дотор хараалагдаха юм. Жэлдээ 150 мянган дизельнэ автомобиль болон автопоезднуудые бүтээдэг болохо Камска автомобильна завод энэ табан жэлэй эгээн ехэ барилгануудай нэгэниинь юм.

Мүнөө үедэ Волжско автомобильна завод ашаглалгада оруулагдажа байна. Энэ завод 1972 ондо баригдажа дүүрэхэ юм. Тус завод жэлдээ 660 мянган хүнгэн автомобиль бүтээхэ проектнэ хүсэтэй байна. Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ Московско заводой шэнэдхэн заһагдаһанай һүүлээр «Москвич» автомобильнууд хоёр дахин олоор бүтээн гаргагдаха юм. Жэлдээ 200 мянган иимэ автомобильнууд бүтээгдэхэ байна. Ижевскын шэнэ завод бүри мүнөө жэлдэ 70 мянган автомобиль бүтээхэ юм. Проектнэ хүсэндөө хүрэхэдөө, тэрэ завод жэл соо 220 мянган автомобиль бүтээн гаргаха юм. Эдэ бүгэдэмнай 1975 он багта нэгэ миллион 300 хүрэтэр хүнгэн автомобильнуудые бүтээхэ арга олгохо байна. 1970 ондо 344 мянган тиимэ автомобильнууд бүтээгдээ һэн.

Урдаа табигдаһан ехэ ехэ зорилгонуудые машина бүтээлгымнай бэелүүлхын тула тус үйлэдбэриие техническэ талаар шэнэдхэн зэбсэгжүүлхэ хэрэг түргэдхэхэ шухала. Эндэ станкоинструментальна промышленность шиидхэхы ехэ үүргэтэй байха юм. Бүтээн гаргадаг түхеэрэлгын шанар байгууламжань шэнэ табан жэлдэ нилээд һайжаруулагдаха: кузнечно-даралтын, шудхалгын болон гагналгын хэрэгсэлнүүд, мүлижэ, гоёон һайжаруулдаг станогууд, тэрэшэлэн нарин, тон нарин станогууд олон болохо байна. Машина бүтээлгэдэ хэрэгтэй автомат болон автомат шахуу лининүүд 1,6 дахин ехээр үйлэдбэрилэгдэхэ юм. Тусгаар тоонуудтай программын аргаар хүдэлдэг станогууд 3,5 дахинһаа үсөөн бэшээр нэмээн гаргагдажа, ажалай бүтээсые 3-4 дахин ехэ болгохо байна.

Мүнөөнэй заводуудай хуушарһан түхеэрэлгэнүүдые һэлгэхэдэ, машина бүтээлгын техническэ хэмжээн нилээд дээшэлхэ юм. Энэ хэрэгтэ металл отолдог бүхы станогуудай 25—30 процентнь, кузнечно-даралтын машинануудай 30 процентһээ үсөөн бэшэнь зорюулагдаха байна.

Үйлэдбэриие бүри ехээр тусхай мэргэжэлтэй болгохо эрид хараа шугам бэелүүлхэ гээшэ шэнэ табан жэлдэ машина бүтээлгые улам түргэнөөр хүгжөөхэ шухала эрхэ нүхэсэл мүн. Һайнаар түхеэрэгдэһэн автомадай хүсөөр ажалладаг тусхайта шэглэлтэй предприятинууд гол түлэб хүгжөөгдэхэ байна. Нэгэ газарһаа хүтэлбэрилэгдэдэг, тусхай шэглэлтэй үйлэдбэринүүдые үргэнөөр хүгжөөһэнэй үндэһөөр машинанууд, узелнууд болон хэрэгсэлнүүдэй детальнууд шадаал һаа нэгэ янзын болгогдохо, тэрэшэлэн технологическа арга адлирхуу түхэлтэй болгогдохо байна. Энээнтэй хамта, завод дотороо юумэ үргэхэ, тээхэ хэрэгсэлнүүд, гар ажал оньһожоруулха тоног, тусгаар хэрэгсэлнүүд болон технологическа зэр зэмсэг нилээд ехээр үйлэдбэрилэгдэхэ юм.

Халаанаар ажаллалгын коэффициент дээшэлүүлхэ ябадал машина бүтээлгын хүгжэхэ ехэхэн арга боломжо мүн. СССР-эй Госпланай тоолоһоной ёһоор, энээнэй ашаар 7—8 миллиард тухай түхэригэй продукци нэмэжэ үйлэдбэрилхэ, капитальна хүдэлмэридэ һомологдохо 6—7 миллиард тухай түхэриг мүнгэн алмагдаха аргатай юм. Халаанаар ажаллалгын шанар һайжаруулхада, ажалые оньһожоруулга шухала үүргэтэй. Ажал хүдэлмэриие оньһожоруулхада, хүнүүдые хамһабариин хүшэр ажалһаа хоёрдохи халаанай мэргэжэлтэй ажалда оруулха арга олгохо байна.

Совет арадай баян байдал нилээд һайжарха гэжэ Директивэнүүдэй проект хараална. Иимэ эрхэ байдалда **арадай хэрэглэмжын зүйлнүүдые бүтээдэг һалбаринуудай** зорилго ба үүргэнь улам ехэ болоно.

Тус һалбаринууд иимэ хэмжээнэй продукци бүтээн гаргаха гэжэ Директивэнүүдэй проект дотор хараалагдана.

	Үйлэдбэрилгын хэмжээн		Үйлэдбэрилгын бүхыдөө ургаһаниинь	
	1970 он	1975 он Директивэнүүдэй проектээр	Наймадахи табан жэлдэ	Юһэдэхи табан жэлдэ
Хүнгэн промышленностиин зүйлнүүд, культурно-ажаһуудалай ба ажахын хэрэгсэлэй эд бараа—миллиард түхэриг	76,5	112,4	27,4	35,9
Мебель—миллиард түхэриг	2,8	4,55	1,0	1,75
Холодильник — мянган хэһэг	4140	6686	2465	2546
Бүд—миллиард дүрбэлжэн метр	8,9	10,5—11	1,4	[illegible]
Арһан гутал—миллион паар	676	800—830	190	[illegible]
Эдеэ хоолой, мяхаһүнэй, загаһанай промышленностиин продукци — миллиард түхэриг	78,8	106,6	19[illegible]	[illegible]

Эдэ бүхы эд бараа хараалагдаһанай ёһоор ... үйлэдбэрилхын тула хүнгэн, эдеэ хоолой промы... предприятинуудые техническэ талаарнь бүри ехээр ... хала. Тус предприятинуудай түхеэрэлгэнүүдые ... хоёр дахин ехэ болохо. Жэшээнь, текстильнэ промы... ээрсэггүйгөөр утаһа ээрэдэг тон ехэ бүтээсэтэй ... челноггүйгөөр бүд нэхэдэг станогууд, гоёо... гэнүүд, автоматическа шахуу, мүн автоматическа ... нүүд болон бусад түхеэрэлгэнүүд тодхогдохо юм. ... ажалай бүтээсые 1,5—2 дахин ехэ болгохо байна. ... дэг машинанууд, бүд нэхэдэг станогуудай, тухайла... нэгэ хубинь шэнэ түхеэрэлгэнүүдээр һэлгэгдэхэ юм. ... буйлуулха, эд бараа, эдеэ хоолой зүйл эюулхэ, ор... хада шухала хэрэгтэй оньһожоруулагдаһан, автома... хүдэлдэг олон янзын түхеэрэлгэ эдеэ хоолой промы... абаха байна. Хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленн... үеын техникээр хангалга — юһэдэхи табан жэлэй то... гонь мүн. Теэд тэрэ зорилтые бидэнэр шиидхэхэ ёһо...

Хүнгэн, эдеэ хоолой промышленностиин түүхэ... арга боломжонь горитой ехэ болохо юм. ... ческэ зүйлнүүд бүри ехээр гаргагдаха, хүдөө ажахы... хэрэгсэлнүүд промышленностьдамнай бүри ехээр ... хо байна.

Эдэ бүгэдын ашаар бүд нэхэлгэ 19—24 процентээр ... үйлэдбэрилгэ — 47 процентээр, гутал оёлго — 18—... тээр ехэ болохо юм.

Эдеэ хоолой зүйлнүүд горитойгоор үйлэдбэрилэгд... 1975 ондо мяхан 1970 онойхиһоо 40—43 процент ... һанай зүйлнүүд—47 процент ехээр абтаха гэжэ ... Тиихэ зуураа, мяханай болон загаһанай зүйлнүүд нил... зын болгогдохо ёһотой.

Культурно-ажаһуудалай хэрэглэмжын эд бараа ... ехээр гаргагдадаг болохо гэжэ Директивэнүүдэй про... хараалагдана. Табан жэлэй түсэб зохёоходоо, СС... план, союзна республиканууд, министерствэнүүд ... зургаанууд хүн зоной эрилтые бүри һайнаар хангаха... эд бараае улам ехээр нэмэжэ гаргаха арга боломжону... хаража үзэхэ зэргэтэй.

Ниитын хэрэглэмжын эд бараа бүри ехээр үйлэд... рэгтэ хүндэ промышленность ехэ үүргэ дүүргэхэ ёһо... промышленностиин бүхы һалбаринуудынь 1975 ондо ... хиһоо хоёр дахин шахуу ехэ эд бараа үйлэдбэрилхэ, ... тээлгын промышленность 2,2 дахин ехэ эд бараа үй... байна. Нютагай промышленностиин предприятинуудта ... рэглэмжын эд бараан нилээд ехээр бүтээн гаргагдадаг ...

Үйлэдбэриин айхабтар ехэ хэмжээн, мүнөөнэй ... най, техникын дэбжэлтэ промышленностиин хүдэлмэ... хэхэ хэрэгтэ улам ехэ эрилтэ табина. Министер... гэдэлнүүд болон предприятинуудай түб гэмэ, гурим... тэрэшэлэн хамжаһан хангалгаар абаһан уялгану... гүй бэелүүлхэ гээшэ, арадай ажахын болон хүн зон... хэрэглэмжые анхаралтай һайнаар шэнжэлхэ, мүн эн... хубилһантай тааралдуулан, үйлэдбэриие шадам... нэдхэн хубилгаха гээшэ, эрдэм болон техникын эр... туйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхын түлөө гүр... зоной үмэнэ ехэ харюусалгатай байха гээшэ онсо удха...

Манай промышленностиин хүдэлмэришэд, инжене... ческэ хүдэлмэрилэгшэд шэнэ техникын түлөө, үйлэ... рүү ёһор эмхидхэхын түлөө, ажалай эгээн дээдэ х... лахын түлөө тэмсэлэй түрүү зэргэдэ урдынхидаал ... бэзэ гэжэ бидэ этигэнэбди.

Хүдөө ажахы. Ехээр хүгжэнги хүдөө ажахы хад... низмын материально-техническэ үндэһэ һууриин таһ... бинь, арад зоной байдалые түргэнөөр һайжаруулха за... нүхэсэл мүн байха юм.

Энэ табан жэлдэ хүдөө ажахые хүгжөөлгэ иимэ го... римтануудаар тодорхойлогдоно.

	1971—1975 онуудай туршада жэлэй үйлэдбэриин дундуур хэмжээн	
Хүдөө ажахын бүхы продукци—млрд. түхэриг	96—98	15[illegible]
Гол шухала продуктнууд—боро бодолоор:		
тарян—млн. тонно	195	[illegible]
сэбэрлэгдээгүй хлопок — млн. тонно	6,75	[illegible]
мяхан (үүсэлэлгын шэгнүүрээр) —млн. тонно	14,3	[illegible]
һүн—млн. тонно	92,3	[illegible]
үндэгэн—млрд. хэһэг	46,7	[illegible]
ноохон—мянган тонно	464,0	[illegible]

Юһэдэхи табан жэлдэ хүдөө ажахымнай гол түх... ээлжэ байһан талмай дээрэһээ үнгэрэгшэ табан жэл... ходоо жэл соо дунда зэргэнь 16—18 миллиард түхэ... продукци үгэжэ байха ёһотой.

Таряа ехээр абалга гол шухала асуудал байһаар. Т... лэй туршада тарьянай ургаса гектарай 4 центнерһээ ба... дээшэлүүлэгдэхэ ёһотой. Энэ бэлэн бэшэшье һаа, яһ... гэмээр зорилго.

Малай тоо толгойе олошоруулха, малай, шубуунай ... мэ дээшэлүүлхэ, мяха, һү, ноохо, бусад продукци ех... болохо гэжэ Директивэнүүдэй проект соо хараалагдана...

Хүдөө ажахын материально-техническэ үндэһэ һуури... жүүлхэ, хүдөө ажахын үйлэдбэриие бүхы талаарнь ... гээшэ хүдөө ажахые саашадань дэбжүүлхэ шиидхэхы ... хэсэл мүн.

Трактор, комбайн, автомобильнууд, хүдөө ажахы... нууд болон бусад зөөри хэрэгсэл, техникээр КПСС-эй ... 1970 оной июлиин Пленумэй тогтоолтой гүйсэд та... хүдөө ажахые хангаха гэжэ Директивэнүүдэй проект... раалагданхай.

Хүдөө ажахыдахи энергиин предприятинуудай хү... жэлэй туршада 161 миллион мориной хүсөөр гү, али ... нэмээхэ, тракторнууд—540 мянган хэһэгээр гү, али ... центээр олошоруулагдаха. Волгоградай, Харьковай, ... Челябинскын, Алтайн тракторна, тэрэшэлэн Ленинград... скэ машина бүтээлгын заводуудай хүсэтэ тракторнууд ... ехэтэй таряа хуряадаг комбайнууд болон бусад ма... хоз, совхозуудта эльгээгдэжэ эхилхэнь. Мүн мал ажах... мэри ехэтэй ажалые оньһожоруулха, хүнгэдхэхэ зори... шина. түхеэрэлгэ нилээд ехээр эльгээгдэдэг болохонь.

Мүнөө үеын хүсэтэ техникые зүбөөр хэрэглэхэ, ... гүйсэд бүрин бүтэнөөр байлгахые хангаха шухала ... тайлбарилалтагүй ойлгосотой. Сельхозтехникын зүгһөө ... совхозуудые инженерно-техническэ, мүн үйлэдбэриин ... хангалга нилээд һайжаруулагдаха зэргэтэй.

Хүдөө ажахыда электрын элшэ хүсэн ехээр хэр... болохо: тэрэ 75 миллиард киловатт-часта хүргэгдэ... бодото дээрээ хоёр дахин нэмэхэ байна.

Севообородые гүйсэд ашагладаг болохо, гансал эрхи... нартай сортовой үрһөөр таридаг болохо гээшэ шэнэ ... лэй шухала зорилгонуудай нэгэн юм.

(Үргэлжэлэлынь удаадахи номерто гараха).

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.